

آئین نامه آموزشی

دوره سه ساله متوسطه روزانه با اصلاحات مصوب

(شیوه سالی - واحدی)

مصطفوی هیأت اجرائی نظام جدید آموزش متوسطه
(گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش)

توضیح :

به استناد رأی صادره در ششصد و شصت و ششمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۰/۸/۳ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۲۲۲۱/۸ اجرای آئین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه (شیوه سالی - واحدی) موضوع بخشنامه شماره ۴۰۰/۲۰۱۳۹ مورخ ۷۹/۶/۱۵ بلامانع اعلام شد.

ضمناً از آبان ماه ۱۳۸۰ موضوعات پیشنهادی مربوط به دوره متوسطه و پیش دانشگاهی جهت تصویب به شورای عالی آموزش و پرورش ارجاع می شود.

فصل اول: اهداف و ساختار

ماده ۱ - هدف کلی

فراهرم آوردن شرایط و امکانات لازم برای تعمیق باورهای دینی و رشد فضائل اخلاقی دانش آموزان، ارتقاء کیفیت آموزش‌های متوسطه (نظری، فنی و حرفه‌ای، کاردانش) و توسعه کمی این آموزشها به تناسب نیازهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور با توجه به مقتضیات جغرافیائی مناطق و رعایت تناسب بین محتواهای آموزشی و نیازها و مقتضیات جنسی و سنی دانش آموزان براساس این اصول:

- الف) تأکید بر امر تزکیه و تربیت دینی و تقویت مهارت‌های زندگی
- ب) توسعه فرهنگ مهارت آموزی و ایجاد انعطاف لازم به منظور سمت‌گیری آموزش‌های متوسطه در جهت تعیین رشته‌های تحصیلی بر حسب نیازهای کشور و علاقه

واستعداد افراد و اشتغال مفید و ادامه تحصیل در آموزش عالی، بر طبق شرایط وامکانات محیط با توجه به پیشرفت‌های علمی و فنی.

- ج) افزایش کمیت و بالا بردن سطح کیفیت و میزان منزلت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.
د) فراهم آوردن زمینه و شرایط مناسب برای استفاده بهینه از امکانات جامعه بمنظور اجرای آموزش‌های متوسطه و سازماندهی آموزش‌های خارج از واحد آموزشی و تقویت و گسترش این آموزشها با استفاده از امکانات دستگاههای مختلف کشور.

ماده ۲ - اهداف شاخه‌های تحصیلی

نظام آموزش و پرورش متوسطه که در این آئینه نامه به اختصار نظام متوسطه نامیده می‌شود به سه شاخه تحصیلی نظری - فنی و حرفه‌ای - کارداش تقسیم می‌شود و اهم اهداف هر شاخه به شرح زیر است:

الف) شاخه نظری:

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی، بینش سیاسی و اجتماعی؛
- شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش آموزان و ایجاد زمینه مساعد جهت هدایت آنان به مسیرهای تحصیلی مناسب؛
- احراز آمادگی نسبی دانش آموزان برای ادامه تحصیل در آموزش عالی؛

ب) شاخه فنی و حرفه‌ای:

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی، بینش سیاسی و اجتماعی؛
- شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش آموزان و ایجاد زمینه مناسب جهت هدایت آنان به سمت اشتغال مفید؛
- احراز آمادگی نسبی دانش آموزان برای ادامه تحصیل در رشته‌های علمی - کاربردی (تکنولوژی).

ج) شاخه کارداش:

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی، بینش سیاسی و اجتماعی؛
- تربیت نیروی انسانی در سطوح نیمه‌ماهر، ماهر و استادکاری و سرپرستی برای بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات؛

- احرار آمادگی نسبی دانشآموزان برای ادامه تحصیل در رشته‌های خاص علمی - کاربردی

ماده ۳ - ساختار

۱-۳- شاخه متوسطه نظری:

این شاخه مشتمل بر ۴ رشته ریاضی - فیزیک، ادبیات و علوم انسانی، علوم تجربی، علوم و معارف اسلامی است. حدود ۵۲ واحد از درس‌های این شاخه، در همه رشته‌ها به صورت مشترک و بیشتر در پایه‌های اول و دوم ارائه می‌شود. درس‌های اختصاصی این شاخه در کلیه رشته‌ها حدود ۴۴ واحد است که بیشتر در پایه سوم ارائه می‌شود. واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه «دبیرستان» نامیده می‌شود.

۲-۳- شاخه متوسطه فنی و حرفه‌ای:

این شاخه مشتمل بر سه زمینه صنعت، کشاورزی و خدمات است و هر زمینه دارای چند رشته است. ۵۸ واحد از درس‌های این شاخه در همه رشته‌ها به صورت مشترک ارائه می‌شود. درس‌های اختصاصی برای هر رشته حدود ۳۹ واحد است. واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه «هنرستان» نامیده می‌شوند. عنوان‌ین رشته‌های هریک از زمینه‌ها بشرح زیر است:

تبصره بند (۳-۲) : رشته‌های موسیقی در زمینه خدمات مشتمل بر ۴۳ واحد درسی مشترک و ۵۳ واحد دروس اختصاصی است. (اصلاحیه ۴۰۰/۲۰۲۲۵.۲/۸۰/۸)

۱-۲-۳- زمینه صنعت:

رشته‌های نقشه‌کشی عمومی، ساخت و تولید، صنایع فلزی، مکانیک خودرو، تأسیسات، صنایع چوب و کاغذ، چاپ، الکترونیک، الکتروتکنیک، متالورژی، صنایع شیمیایی، صنایع نساجی، سرامیک، معدن، سیمان، ساختمان، نقشه‌برداری، ناوبری، مکانیک موتورهای دریایی، الکترونیک و مخابرات دریایی.

۲-۲-۳- زمینه خدمات:

رشته‌های گرافیک، طراحی و دوخت، نقشه‌کشی معماری، صنایع دستی، نقاشی، نمایش، سینما، نوازنده‌گی ساز ایرانی "، "موسیقی - نوازنده‌گی ساز جهانی "، "موسیقی - مبانی آهنگسازی "، "موسیقی، چاپ دستی، حسابداری بازرگانی، کودکیاری، کامپیوتر،

* دانش آموزان شاخه متوسطه فنی و حرفه‌ای هنرجو دنیز نامیده می‌شوند.

تریبیت بدنی، مدیریت خانواده، مرمت آثار فرهنگی " .(اصلاحیه ۲۰۲۲۵/۲ -۴۰۰)

(۸۰/۸/۲)

۳-۲-۳- زمینه کشاورزی :

رشته‌های امور دامی، امور زراعی و باگی، ماشینهای کشاورزی، صنایع غذائی.

۳-۳- شاخه متوسطه کاردانش :

این شاخه دارای سه زمینه صنعت، کشاورزی و خدمات است و هر زمینه دارای یک یا چند گروه و هر گروه دارای یک یا چند رشته اصلی است و هر رشته دارای یک یا چند رشته مهارتی می‌باشد.

در کلیه رشته‌های مهارتی این شاخه ۵۳ واحد به درس‌های عمومی و انتخابی و حدود ۴۰ واحد به درس‌های مهارتی اختصاص دارد. واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه «هنرستان کاردانش» نامیده می‌شوند.

تبصره - در صورتی که واحدهای درس‌های مهارتی در هر رشته کمتر از ۴۳ واحد باشد حداقل ۲۰ واحد به درس‌های مهارتی اختصاص داده می‌شود و مابقی با تلفیق مناسبی از درس‌های اختصاصی، تکمیل‌مهارت و اختیاری حسب نیاز رشته مهارتی تکمیل خواهد شد.

فصل دوم: واحدهای درسی، طول مدت تحصیل، عنوان و جداول درسها

ماده ۴- آموزش در دوره متوسطه مبتنی بر نظام سالی واحدی است که دارای ویژگی‌های زیرمی‌باشد:

الف - فرآیند آموزش هر درس بطور پیوسته، در طول سال تحصیلی انجام می‌شود. آموزش بعضی از درس‌های اختصاصی شاخه فنی و حرفه‌ای در طول یک‌نوبت (اول یادом) بصورت مستقل ارائه وارزشیابی می‌شود مشروط برآن که برنامه این قبیل درس‌های صورت زوج و دردونوبت متوالی و در طول سال تحصیلی تنظیم شود.

در شاخه کار دانش، آموزش برخی از استانداردهای مهارتی (درس‌های مهارتی) در طول سال تحصیلی به پایان می‌رسد و ارزشیابی آن نیز تا یکماه پس از اتمام آموزش و یاحداکثر تا پایان آن نوبت انجام می‌شود.

ب - محتوی، ساعات آموزش و میزان تأثیر هر درس در معدلگیری بر اساس تعداد واحدهای آن درس مشخص می‌شود.

ج - ارزشیابی در سال اول، پایه‌ای است و چنانچه دانش‌آموز ضوابط ارتقاء را کسب نکند باید کلیه درس‌های این پایه را تکرار کند. (مفad این بند از سال ۱۳۷۹ لغایت پایان سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجرای شده و برابر مفad اصلاحیه بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ ثبت شده است).

به شماره ۹۵۲۵ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۳ وزیر مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱
به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

د (قدیم) - ارزشیابی هریک از درس‌های پایه‌های دوم و سوم مستقل است و قبولی یا مردودی در هردرس تأثیری بر سایر درسها ندارد. (مفاد این بند از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجراشده و برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

د) اصلاحیه: ارزشیابی هریک از درس‌های دوره متوسطه مستقل است و قبولی یا مردودی در هردرس تأثیری بر سایر درس‌ها ندارد. (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا نمی باشد)

ماده ۵- مدت دوره آموزش ۳ سال است و تعداد واحدهای درسی مورد نیاز جهت اخذ دیپلم متوسطه حداقل ۹۶ واحد می باشد.

تبصره ۱- دانش آموزی که در پایه اول مردود شود با رعایت سایر شرایط می تواند دوره متوسطه را در حداکثر ۴ سال تحصیلی در مدارس روزانه تحصیل کند. (مفاد این تبصره از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجراشده و برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این تبصره برای دانش آموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

تبصره ۲- ترک تحصیل قبل از امتحانات نوبت اول و همچنین وقفه تحصیلی ، جزء سنتات تحصیلی محاسبه نمی شود و ترک تحصیل بعد از امتحانات نوبت اول ، جزء سنتات تحصیلی موضوع این ماده محاسبه می شود. (اصلاحیه ۸/۶۷۳۷/۸-۱۲۰/۸/۲۷-۸/۶۷)

تبصره ۳(قدیم)- دانش آموز استثنایی که در پایه اول دو سال مردود می شود با رعایت سایر شرایط حداکثر ۵ سال می تواند در واحدهای آموزشی روزانه ادامه تحصیل دهد. (مفاد این تبصره از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجراشده و برابر مفاد اصلاحیه بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این تبصره برای دانش آموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

تبصره ۳(اصلاحیه): دانش آموزانی که در مدارس استثنایی تحصیل می کنند با رعایت سایر شرایط حداکثر ۵ سال می توانند در واحدهای آموزشی روزانه ادامه تحصیل دهند.

(برابر بخشنامه ۱۳۹۱/۱/۲۲ مورخ ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مفاد این تبصره برای دانش آموزان

وروودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا می باشد).

ماده ۶- هر واحد درس نظری معادل یک ساعت آموزش در هفته برای طول سال تحصیلی می باشد. ساعات هر واحد درس عملی (کارگاهی، آزمایشگاهی، عملیات میدانی و...) معادل یک و نیم تا چهار برابر ساعات آموزشی یک واحد درس نظری است.

تبصره - ساعات آموزش هر واحد درس نظری و عملی در واحدهای آموزشی تحت پوشش سازمان آموزش و پرورش استثنایی تا ۱/۵ برابر مفاد این ماده برابر شیوه‌نامه‌ای که سازمان مذکور ابلاغ می کند قابل افزایش است.

ماده ۷- از اول مهرماه تا آخر شهریور ماه سال بعد یک سال تحصیلی محسوب می شود . دوره آموزش از اول مهرماه هر سال آغاز و حداقل تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد ادامه می یابد و امتحانات پایانی نوبت دوم در خردادماه برگزار می شود.

تبصره ۱- طول سال تحصیلی برای دانش آموز سال سوم (موضوع ماده ۱۰-۱) تا پایان دی ماه سال بعد افزایش خواهد یافت.

تبصره ۲- در شاخه کاردانش، آن دسته از استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) که آموزش آنها تا پایان اردیبهشت ماه به اتمام نمی رسدارائه و تکمیل آموزش مهارت و ارزشیابی پایانی آنها تا پایان شهریورماه همان سال تحصیلی بطور رایگان بلامانع است.

تبصره ۳- در شاخه فنی و حرفه‌ای درس کارآموزی در طول تابستان پایه سوم بطور رایگان ارائه واجرا می شود.

ماده ۸- در هر سال تحصیلی کلیه واحدهای درسی هر پایه برابر جداول مربوط، به دانش آموز ارائه می شود و واحدهای درسهای انتخابی نیز با توجه به استعداد و علاقه وی و امکانات واحد آموزشی برابر شیوه‌نامه مربوط، به او ارائه می شود.

تبصره ۱- چنانچه درسهای باقیمانده از پایه دوم، پیش‌نیاز درسهای پایه سوم باشد، دانش آموز پایه سوم باید این درسهها را با رعایت ضوابط پیش‌نیاز به همراه سایر درسهای پایه سوم برابر مقررات و حداقل تا ۳۷ واحد انتخاب کند. (اصلاحیه ۸/۶۷۳۷/۸-۱۲۰/۸/۲۷)

تبصره ۲- اگر دانش آموز پایه سوم قبل از درس پیش‌نیاز نمره ۷ تا ۱۰ را کسب کرده باشد انتخاب درسهای پیش‌نیاز و اصلی به صورت همزمان و یا درسهای اصلی مقدم بر درسهای پیش‌نیاز برای وی بلامانع است.

تبصره ۳ - چنانچه درس‌های باقیمانده از پایه دوم پیش‌نیاز درس‌های پایه سوم نباشد انتخاب این درس‌های تابستان سال سوم موقول می‌شود.

تبصره ۴ - دانش‌آموزی که در پایان سال دوم موفق به کسب نصاب قبولی از درس‌های کارگاهی و عملیات میدانی در شاخه فنی و حرفه‌ای و استانداردهای مهارت (درس‌های مهارتی) در شاخه کاردانش نشود باید درس‌های مذکور را در پایه سوم یا دوره تابستانی یا دی‌ماه سال بعد صرفاً بصورت غیرحضوری انتخاب کند و در امتحان آن درسها که در خردادماه یا پایان دوره تابستانی و یا دی‌ماه سال بعد برگزار می‌شود شرکت کند. تعداد واحدهای درس‌های مذکور مشمول سقف واحدهای مجاز پایه سوم نمی‌شود.

تبصره ۵ - ارائه واحدهای درسی در پایه دوم و سوم شاخه کاردانش مطابق جدول مواد درسی هر رشته مهارتی و به تناسب شیوه اجرایی و امکانات با رعایت سایر ضوابط و مقررات در اختیار مدیر واحد آموزشی است. لیکن ارائه درس‌های عربی ۲/۱، تعلیمات دینی و قرآن ۲، زبان خارجی ۲ در پایه دوم شاخه کاردانش الزامی است.

تبصره ۶ - دانش‌آموزان پایه سوم سالی واحدی روزانه که در پایه دوم موفق به کسب حداقل نمره ۷ در دروس پیش‌نیاز نشده اند و بعضاً "بدلیل عدم انطباق ساعات ارائه دروس پیش‌نیاز و اصلی در برنامه هفتگی مدارس امکان انتخاب دروس پایه دوم برای برخی از آنان فراهم نشده است و تشکیل کلاس در فرصت‌های دیگر مقدور نباشد، می‌توانند در شرایط اضطرار در صورت موافقت شورای مدرسه و با رعایت سایر ضوابط از جمله سقف واحدهای مجاز، آن دسته از دروس پایه دوم که پیش‌نیاز دروس پایه سوم هستند را انتخاب کرده و در امتحانات نوبت اول و دوم آن دروس شرکت نماید در این صورت نمرات پایانی هر نوبت به عنوان نمرات مستمر آن نوبت نیز منظور و همانند سایر دروس برابر ماده ۵۵ آیین نامه آموزشی برای آنان اعلام نتیجه خواهد شد.

تذکر: این قبیل دانش‌آموزان نیز به هیچ وجه مجاز به خروج از واحدهای آموزشی در ایامی که مدرسه دایر است نمی‌باشند. (اصلاحیه ۲۰۲۲۲/۲ - ۴۰۰/۸/۲)

ماده ۹ (قدیم) - چنانچه پس از برگزاری امتحانات خردادماه، بعضی از دانش‌آموزان در یک یا چند ماده درسی شرایط قبولی را حراز نکنند این درسها در تابستان مربوط بصورت ذیل به آنان ارائه خواهد شد. (مفاد این ماده از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجراسده)

و برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ این ماده برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد ، قابل اجرا نمی باشد).

ماده ۹ (اصلاحیه) : چنانچه پس از برگزاری امتحانات خرداد ماه ، بعضی از دانش آموزان در یک یا چند ماده درسی شرایط قبولی را احراز نکنند، دوره تابستانی با رعایت موارد زیر برای آنان برگزار خواهد شد. شیوه نامه اجرایی این آیین نامه از سوی وزارت آموزش و پرورش ابلاغ می شود. (بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ این ماده برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد ، قابل اجرا می باشد).

۱-۹(قدیم) - دانش آموزان پایه اول و دوم موضوع این ماده موظفند در امتحانات آن درسها یی که در شهریورماه برگزار می شود شرکت کنند. برای این قبیل دانش آموزان برابر شیوه نامه مربوط در تابستان، کلاس های تقویتی بصورت مت مرکز یا غیر مت مرکز تشکیل خواهد شد (مفad این بند از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ اجران شده و برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ این بند برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد ، قابل اجرا نمی باشد).

۹-۱ (اصلاحیه) : برنامه آموزشی در این دوره به مدت ۶ هفته است که ۵ هفته آن به تشکیل کلاس درس اختصاص دارد و یک هفته برای برگزاری امتحانات و اعلام نتیجه منظور می شود. (برابر بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد ، قابل اجرا می باشد).

۹-۲ (قدیم)- برای دانش آموزان سال سوم که به هر دلیل موفق به گذراندن تعدادی از درسها پایه دوم یا سوم نمی شوند دوره تابستانی اجرا می شود . برنامه آموزشی در این دوره به مدت ۱۰ هفته است که ۸ هفته آن به تشکیل کلاس درس اختصاص دارد و بقیه مدت برای برگزاری امتحانات و اعلام نتیجه منظور می شود(مفاد این بند از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ اجران شده و برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ این بند برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد ، قابل اجرا نمی باشد).

۹-۲ (اصلاحیه) : دانش آموزان سال های اول، دوم و سوم در دروسی که نمره قبولی کسب نکرده اند ، می توانند بدون شرکت در کلاس های دوره تابستانی در امتحانات پایان این

دوره که در شهریور ماه برگزار می شود، شرکت کنند. این قبیل دانش آموزان چنانچه در پایان دوره تابستانی موفق به احراز شرایط قبولی در برخی از دروس نشوند، می توانند بارعایت سایر ضوابط در امتحانات دروس مربوط (به استثناء دروس نهایی) حداکثر تا ۱۰ مهر ماه شرکت کنند. (برابر بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد، قابل اجرا می باشد).

۹-۲-۱ - این قبیل دانش آموزان مجاز خواهند بود در این دوره حداکثر ۳۲ واحد از درس‌های باقیمانده را انتخاب کنند که از این تعداد حداکثر ۱۰ واحد را می‌توانند بصورت حضوری و مابقی را بصورت غیرحضوری انتخاب کنند و در انتخاب واحدهای حضوری اولویت با درس‌هایی است که دانش آموزان قبل آنها را انتخاب نکرده‌اند.

۹-۲-۲ - انتخاب همزمان درس‌های پیش‌نیاز و اصلی برای دانش آموزان سال سوم در دوره تابستانی و امتحانات دی ماه بعد با رعایت سایر شرایط و ضوابط بلامانع است.

۹-۲-۳ - ساعات آموزش هفتگی درس‌های نظری و عملی در دوره تابستانی ۳ برابر ساعت آموزش هفتگی آن درس‌ها در طول سال تحصیلی است.

۹-۲-۴ - دوره تابستانی حتی المقدور در واحدهای آموزشی مربوط تشکیل خواهد شد و برگزاری آن بصورت مرکزی با برنامه‌ریزی و هماهنگی قبلی ادارات آموزش و پرورش ناحیه یا منطقه، دریک یا چند واحد آموزشی بلامانع است. برگزاری این دوره برای دانش آموزان رایگان است.

۹-۲-۵ - ارائه درس‌های کارگاهی و عملیات میدانی در شاخه فنی و حرفه‌ای واستاندارد مهارت (درس‌های مهارتی) در شاخه کاردانش در دوره تابستانی پایه سوم بصورت حضوری مجاز نمی‌باشد. لیکن با توجه به ماهیت این درس‌ها، ادارات آموزش و پرورش مناطق می‌توانند، براساس ضوابطی که از سوی دفاتر آموزشی ذیریط اعلام می‌شود، برای دانش آموزان دوره فشرده تقویتی رایگان تشکیل دهند.

۹-۲ - دانش آموزان پایه اول پس از پایان سال تحصیلی (حداکثر ۱۰ مهر ماه) براساس ضوابط انتخاب شاخه و رشته به سال دوم ارتقاء می‌یابند و کلیه دروس سال دوم رشته مربوط به آنها ارائه خواهد شد، این دسته از دانش آموزان می‌توانند دروس باقیمانده از سال‌های اول و دوم را در دوره تابستانی سال دوم انتخاب کرده و در آزمون دروس مربوط شرکت کنند. (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد، قابل اجرا می باشد).

ماده ۱۰ (قدیم) - دانش آموز سال سوم چنانچه در پایان تابستان نیز موفق به گذراندن برخی از درس‌های پایه دوم یا سوم نشود می‌تواند در امتحانات دیماه شرکت کند و حداکثر ۳۲ واحد از درس‌های باقیمانده را امتحان دهد. (مفاد این ماده از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ اجراشده و برابر مفاد اصلاحیه بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد ، قابل اجرا نمی‌باشد).

ماده ۱۰ (اصلاحیه) : دانش آموز سال سوم چنانچه در پایان سال سوم نیز موفق به گذراندن برخی از درس‌های دوره متوسطه نشود، می‌تواند در امتحانات دی‌ماه شرکت کند و حداکثر ۳۲ واحد از درس‌های باقیمانده را امتحان دهد. (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد، قابل اجرا می‌باشد).

۱- چنانچه این قبیل دانش آموزان بخواهند در امتحانات دی‌ماه همان سال مدارس روزانه شرکت کنند در فاصله زمانی موضوع این ماده از معافیت تحصیلی برخوردار خواهند بود.

۲- چنانچه این قبیل دانش آموزان بلافارسله پس از دوره تابستانی قصد ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی بزرگسالان را داشته باشند در نیمسال اوّل بصورت رایگان ادامه تحصیل خواهند داد.

۳- چنانچه پس از شرکت در امتحانات دی‌ماه دانش آموز موضوع ماده موفق به گذراندن برخی از درسها نشده باشد حق ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد و می‌تواند برابر مقررات در واحد آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ثبت نام کند و ادامه تحصیل دهد.

۴- درساخه فنی و حرفه‌ای دوره بزرگسالان و امتحانات داوطلب آزاد طبق ضوابطی که توسط معاونت آموزشی ابلاغ می‌شود صرفاً برای آن عده از دانش آموزانی که شرایط تحصیل در دوره روزانه را از دست داده‌اند دایر و برگزار می‌شود .

ماده ۱۱ - دانش آموز نمی‌تواند درس‌هایی را که قبل از نمره قبولی کسب کرده است بطور مجدد انتخاب کند.^۱

۱- به استناد مصوبه سیصدو چهارهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۳/۵/۲۸ به شماره ابلاغی ۱۶/۹ مورخ ۸۳/۶/۸ « نمره قبولی درسی که امتحان آن (در رشته قبل) به صورت داخلی برگزار شده برای دانش آموزی که در امتحان تغییر رشته شرکت کرده و شرایط رشته جدید را احراز نموده است قابل پذیرش بوده، لیکن نمره پایانی آن درس در احتساب معدل کتبی قابل اعمال نخواهد بود.

تبصره – تکرار درس‌های پایه اول برای دانش‌آموزان مردود پایه اول الزامی می‌باشد) (مفاد این تبصره از سال ۱۳۷۹ لغاًیت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجراشده و برابر مفاد اصلاحیه بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این تبصره برای دانش‌آموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا نمی‌باشد).

ماده ۱۲ – ساعات حضور دانش‌آموز در برنامه‌های آموزشی و پرورشی در هر هفته حداقل ۳۶ ساعت است و دانش‌آموز موظف است در فاصله زمانی شروع تا پایان برنامه آموزش روزانه در محل واحد آموزشی حضور داشته باشد.

۱۲-۱ – ساعات برنامه هفتگی دانش‌آموزان شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش براساس برنامه مصوب هر رشته حداًکثر ۴۸ ساعت می‌باشد.

۱۲-۲ – برنامه هفتگی واحد‌های آموزشی برای ۶ روز هفته و هر روز حداقل ۶ ساعت وحداًکثر ۸ ساعت تنظیم می‌شود.

تبصره – افزایش ساعات برنامه هفتگی دانش‌آموزان مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان تا ۴۲ ساعت بلامانع است.

ماده ۱۳ – مدیر واحد آموزشی باید برنامه هفتگی پایه سوم را به گونه‌ای تنظیم کند که دانش‌آموز غیر از شرایط خاص، ساعت بدون برنامه نداشته باشد. مدیر می‌تواند با کسب مجوز از اداره متبوع، کلاس با تعداد دانش‌آموز کمتر از حد نصاب تعیین شده تشکیل دهد.

ماده ۱۴ – حضور مرتب دانش‌آموز در واحد آموزشی و کلاس درس در طول سال تحصیلی در تمام‌ایامی که واحد آموزشی رسماً دایر می‌باشد الزامی است و با دانش‌آموزی که غیبت می‌کند برابر مقررات انضباطی مندرج در آین نامه اجرایی مدارس رفتار خواهد شد.^۲

۱۴-۱ – در شاخه‌های کاردانش و فنی و حرفه‌ای دانش‌آموزی که حسب مورد برای مهارت آموزی، کارورزی، و کارآموزی به مراکز خارج از واحد‌های آموزشی معرفی می‌شود برابر برنامه تنظیمی ملزم به رعایت مفاد این ماده می‌باشد.

ماده ۱۵ – رسیدگی به موارد خاص آموزشی و پرورشی دانش‌آموز برابر شیوه‌نامه‌ای که توسط معاونت آموزشی تهیه و به تأیید کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش خواهد رسید بر عهده شورای مدرسه می‌باشد.^۳

۱۰- به استناد رأی صادره در دویست و چهل و هشتادین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۷/۱۷ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۹ مورخ ۸۰/۲۹۷ ابلاغ شده است، مواد ۱۴، ۱۵ به شرح فوق اصلاح گردید.

ماده ۱۶- عنوان درس‌های عمومی دوره متوسطه به تفکیک شاخه‌های تحصیلی همچین عنوان درس‌های اختصاصی شاخه‌های نظری و فنی و حرفه‌ای به تفکیک پایه‌های تحصیلی در رشته‌های مختلف به شرح جداول پیوست می‌باشد.

تبصره ۱- عنوان رشته‌های مهارتی شاخه کارداش و جداول مواد درسی هر یک از آنها براساس شیوه‌نامه برنامه‌ریزی رشته‌های مهارتی شاخه کارداش (مصوب هیأت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) توسط معاونت آموزشی تهیه و اعلام می‌شود.

تبصره ۲- سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان می‌تواند حسب مورد به مطالب کتب درسی محتوای تكمیلی اضافه کند.

ماده ۱۷- درس‌های دوره متوسطه براساس اهداف و ماهیت آنها به شرح ذیل تقسیم‌بندی می‌شود
۱-۱۷- درس‌های عمومی: درس‌هایی است که آموختن آنها برای ارتقاء بینش علمی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی دانش آموز دوره متوسطه ضرورت دارد. آن دسته از درس‌های عمومی که در تمام شاخه‌های متوسطه با محتوای یکسان ارائه می‌گردند درس‌های مشترک نامیده می‌شود.

تبصره - دانش آموز استثنایی از گذراندن بخش عملی درس آمادگی دفاعی معاف است و نمره بخش تئوری به عنوان نمره این درس منظور خواهد شد.

۱۷-۲- درس‌های اختصاصی: درس‌هایی است که دانش آموز با گذراندن آنها پایه عملی یا علمی مناسبی برای ورود به بازار کار و اشتغال یا ادامه تحصیل در سطوح عالی‌تر را در یک رشته یا گرایش خاص کسب می‌کند.

۱۷-۳- استاندارد مهارت (درس‌های مهارتی): آن دسته از درس‌های اختصاصی شاخه کارداش است که از طریق آنها مهارت‌های حرفه‌ای موردنیاز برای اشتغال به یک کار مفید به صورت نظری و عملی براساس استانداردهای مهارتی مربوط آموزش داده می‌شود.

۱۷-۴- درس‌های انتخابی: درس‌هایی است که با توجه به تفاوت‌های فردی به منظور پرورش علائق و استعدادها و یا رفع نیازهای آموزشی دانش آموز توسط وی از بین مجموعه‌ای از درس‌های فعالیت محور (درس‌هایی که بر فعالیت دانش آموز تأکید دارد) برابر شیوه‌نامه مربوط انتخاب می‌شود. درس‌های انتخابی مشتمل بر موارد ذیل است:^۴

۱- علاوه بر درس‌های مذکور درس‌های کارگاه خوداتکائی، برنامه‌ریزی تحصیلی شغلی، آشنایی با مقدمات پژوهش علمی، هنر(۱) نیز به عنوان درس‌های انتخابی ارائه می‌شوند.

۱۷-۴-۱- درس‌های پرورشی^۵: درس‌هایی است که به منظور تعمیق باورهای دینی، رشد فضائل اخلاقی، تقویت مهارت‌های زندگی فردی و اجتماعی و رشد استعدادهای هنری، با توجه به استعداد و علاقه دانش آموز به صورت فعالیت‌های خاص و مطابق با شیوه‌نامه مربوط ارائه می‌شود.

۱۷-۴-۲- درس‌های جبرانی: درس‌هایی است که به منظور جبران ضعف درسی دانش آموز کاوش افت تحصیلی، با رعایت سرفصل درس‌های مربوط، ارائه می‌شود.

۱۷-۴-۳- درس‌های تکمیلی: درس‌هایی است که به منظور توسعه و تعمیق آموخته‌های دانش آموز و با رعایت سرفصل درس‌های مربوط، ارائه می‌شود.

تبصره - سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان می‌تواند با رعایت ضوابط برای دروس انتخابی عنوانین جدید تعیین کند و پس از تأیید هیأت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه به دانش آموزان مراکز آموزشی تابعه خود ارائه دهد^۶.

۱۷-۵- درس‌های تکمیل مهارت : درس‌هایی است که به منظور افزایش سطح اطلاعات و مهارت‌های موردنیاز برای ورود به محیط کار صرفاً به دانش آموز شاخه کارشناس ارائه می‌شود.

۱۷-۶- درس‌های اختیاری : درس‌هایی است که به تعداد واحدهای موردنیاز هر یک از رشته‌های شاخه کارشناس متناسب با ماهیت و هدفهای هر رشته و حسب شرایط و مقتضیات منطقه آموزشی برابر ضوابط مربوط به دانش آموز شاخه کارشناس ارائه می‌شود.

فصل سوم: مقررات ثبت نام دانش آموزان

ماده ۱۸ - بمنظور برنامه‌ریزی، سازماندهی، نظارت و ارزشیابی امور مربوط به ثبت نام دانش آموزان همه ساله قبل از شروع ثبت نام در ادارات کل آموزش و پرورش و مناطق و

۲- فعالیتهای پرورشی واحدهای آموزشی با رعایت مفاد آیین‌نامه اجرایی مدارس مصوب شورای عالی آموزش و پرورش و مطابق شیوه نامه‌هایی که از سوی معاونت پرورشی و تربیت بدنی ابلاغ می‌شود اجرا خواهد شد.

۱- علاوه بر درس‌های مذکور درس‌های کارگاه خوداتکائی، برنامه‌ریزی تحصیلی شغلی، آشنایی با مقدمات پژوهش علمی، هنر(۱) نیز به عنوان درس‌های انتخابی ارائه می‌شوند.

۶- در واحدهای آموزشی تحت پوشش سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان در پایه اول یک عنوان درسی بنام "آشنایی مقدماتی با دانش رایانه" به میزان یک واحد و ۲ ساعت آموزش در هفته به مجموعه "سایر دروس انتخابی" افزوده می‌شود. (اصلاحیه ۴۶۰۹/۲ - ۴۰۰/۴۶۰۹)

نواحی آموزشی ستادی مرکب از افراد ذیربطر با انتخاب و زیرنظر مدیرکل یا رئیس اداره آموزش و پرورش تشکیل می‌شود.

ماده ۱۹ – ثبت‌نام دانش‌آموز ورودی پایه اول با حضور پدر یا مادر یا ولی وی انجام می‌گیرد و حضور دانش‌آموز پایه‌های دوم و سوم برای ثبت‌نام و انتخاب رشته و واحد درسی در موعد مقرر الزامی است.

تبصره ۱ – دانش‌آموزی که به دلیل بیماری یا علت‌های دیگر نمی‌تواند برای ثبت‌نام در واحد آموزشی حضور یابد باید امور ثبت‌نام و انتخاب واحد وی در موعد مقرر توسط ولی او انجام شود.

تبصره ۲ – ثبت‌نام و تحصیل مجدد دانش‌آموز غیرمشمول که ترک تحصیل داشته است با رعایت سایر شرایط بلامانع است.

تبصره ۳ – پذیرش و ثبت‌نام دانش‌آموزان واجد شرایط در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش براساس ظرفیت و تقاضا از طریق آزمون ورودی یا معدل یا مصاحبه یا تلفیقی از آنها که توسط اداره کل آموزش و پرورش استان تعیین و اعلام می‌گردد انجام می‌شود ، ضوابط ورود به هنرستانهای رشته‌های موسیقی توسط حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی و یا مرکز گسترش آموزش‌های هنری وزارت ارشاد اسلامی حسب مورد تعیین و اعلام می‌شود. (اصلاحیه ۴۰۰/۲۰۲۲۲/۲ - ۸۰/۸/۲)

تبصره ۴ – ثبت‌نام از دانش‌آموز استثنایی که علیرغم محدودیت و مشکلات جسمی ویا حسی از هوش به هنجر برخوردار بوده و با استفاده از خدمات خاص آموزشی و توانبخشی می‌تواند در مدارس عادی به تحصیل بپردازد (دانش‌آموز استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی) در واحدهای آموزشی با ارائه معرفی‌نامه از مدیریت / اداره آموزش و پرورش استثنایی صورت می‌گیرد.

تبصره ۵ – ضوابط ورود به مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان و ادامه تحصیل در این مراکز برابر آئین‌نامه مصوب هیأت امناء سازمان خواهد بود.

ماده ۲۰ – ثبت‌نام و تحصیل دانش‌آموزان در واحدهای آموزشی به تفکیک جنسیت انجام می‌گیرد.

موعد ثبت‌نام:

ماده ۲۱ (قدیم) – ثبت‌نام دانش‌آموزان ورودی پایه اول و سایر دانش‌آموزان در هر سال تحصیلی از نیمه دوم تیرماه تا حداقل پایان شهریورماه و برای دوره تابستانی دانش‌آموزان پایه سوم در هفته اول تیرماه هرسال صورت خواهد گرفت. (مفad این ماده از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجرا شده و برابر مفاد اصلاحیه بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ

۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده برای دانش آموزان ورودی ۹۰-۹۱ به بعد قابل اجرا

نمی باشد).

ماده ۲۱- اصلاحیه: ثبت نام دانش آموزان ورودی سال اول و سایر دانش آموزان در هر سال تحصیلی از نیمه دوم تیرماه تا حداکثر پایان شهریورماه و برای دوره تابستانی در هفته اول تیرماه هرسال صورت خواهد گرفت. (برابر بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ

۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده برای دانش آموزان ورودی ۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا می باشد).

تبصره - ثبتنام دانش آموزی که با عذر موجه نتوانسته است در موعد مقرر ثبت نام کند با ارائه مدارک معتبر و تشخیص و صدور معرفی نامه توسط کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل مجاز خواهد بود.

شرایط سنی:

ماده ۲۲- حداکترسن ثبت نام در پایه های اول، دوم و سوم به ترتیب ۱۸، ۱۹ و ۲۰ سال تمام است (ملک محاسبه سن دانش آموز برای ثبت نام اول مهرماه هرسال خواهد بود).

تبصره ۱- دانش آموزی که در حین سال تحصیلی سن او به حداکثر سن مجاز بر سدادستننا ئا پایان همان سال تحصیلی (برای دانش آموز پایه سوم با رعایت تبصره یک ماده ۷) می تواند در واحد های آموزشی روزانه ادامه تحصیل دهد.

تبصره ۲- حداکثر سن برای دانش آموزان استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی در هریک از پایه های تحصیلی دوره متوسطه دو سال بیشتر از حداکثر سن دانش آموز عادی می باشد.

مدارک مورد نیاز:

ماده ۲۳- مدارک مورد نیاز برای ثبت نام دانش آموز به شرح زیر است:

پایه اول:

الف - تصویر صفحه اول شناسنامه که با اصل آن مطابقت داشته باشد و در صورت وجود تغییرات و اصلاحات در شناسنامه تصویر صفحه آخر نیز ضروری است و لازم است شناسنامه دانش آموزی که به سن ۱۵ سال تمام رسیده است عکس دار باشد.

ب - عکس به تعداد موردنیاز

ج - گواهی نامه پایان دوره راهنمایی تحصیلی یا گواهی موقت قبولی سال سوم دوره راهنمایی تحصیلی

د - توصیه نامه دوره راهنمایی تحصیلی یا نمون برگ^۷ ویژه جایگزین آن

۱- براساس نظر فرهنگستان زبان و ادب فارسی کلمه «نمون برگ» معادل فارسی کلمه فرم (Form) می باشد.

ه - معرفی نامه از واحد آموزشی استثنایی مبدأ یا مدیریت /اداره آموزش و پرورش استثنایی استان
مبنی بر نوع و میزان معلولیت برای دانشآموز استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی

پایه دوم و سوم

الف - مدارک مربوط به پایه اول

ب - کارنامه سال یا سال‌های قبل دوره متوسطه و نمونبرگ شماره یک هدایت تحصیلی

ج - کارنامه‌های تطبیق برای دانشآموزان تطبیقی

ماده ۲۴- اتباع بیگانه و فرزندان آنان، پناهندگان و رانده‌شدگان دیگر کشورها برای ثبت‌نام
با یاری اقامت معتبر، دفترچه پناهندگی و سایر مدارکی که توسط مراجع ذیربطری تعیین
می‌شود را ارائه دهند.

ماده ۲۵- کارنامه‌های گواهی‌های تحصیلی صادره از واحدهای آموزشی بالامضای متصلی امور دفتری
(یافرده) که عهده‌دار این مسؤولیت می‌باشد) و مهر و امضای مدیر واحد آموزشی دارای اعتبار
خواهد بود.^۸

تبصره ۱- صدور تأییدیه ارزش تحصیلی به عهده اداره آموزش و پرورش منطقه می‌باشد.

تبصره ۲- صدور گواهی‌نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه برابر مصوبه شورای عالی آموزش
و پرورش انجام می‌گیرد.

شرایط ثبت‌نام و تحصیل دانشآموزان مشمول نظام وظیفه عمومی:

ماده ۲۶- دانشآموز پسر از اوّل فروردین ماه سالی که در آن سال وارد سن ۱۹ سالگی می‌شود
مشمول نظام وظیفه شناخته می‌شود.

ماده ۲۷- ملاک رسیدگی به وضع مشمولیت دانشآموز تاریخ تولد مندرج در شناسنامه اولیه وی
است و تغییرات بعدی ملاک عمل نخواهد بود لیکن برای دانشآموزی که شناسنامه اولیه
او به حکم دادگاه باطل شده است شناسنامه جدید ملاک قرارخواهد گرفت.

ماده ۲۸- چنانچه دانشآموزی پس از ثبت‌نام، از ابتدا و یا در طول سال تحصیلی باعذر موجه
غیبت کند و این غیبت تا پایان سال تحصیلی ادامه یابد و در امتحان هیچیک از درسها در
خردادماه و شهریورماه شرکت نکند آن سال تحصیلی برای دانشآموز وقفه تحصیلی

۱- به استناد رأی صادره در دویست و چهل و هشتادین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۷/۱۷ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۹ مورخ ۸۰/۷/۲۹ ابلاغ شده است، ماده ۲۵ به شرح فوق اصلاح گردید.

محسوب می شود. وقفه تحصیلی و غیبت موجّه ترک تحصیل تلقی نمی شود. تشخیص غیبت موجّه براساس دلایل و مدارک ارائه شده با مدیر واحد آموزشی است.

ماده ۲۹- دانشآموز مشمول نظام وظیفه که سه ماه و بیشتر بطور متواالی غیبتغیرموجّه و یا بدون اطلاع قبلی داشته باشد بعنوان ترک تحصیل از واحد آموزشی اخراج می شود. مدیر واحد آموزشی موظّف است مراتب ترک تحصیل این قبیل افراد را برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش به حوزه‌های وظیفه عمومی محل اعلام کند.

۲۹-۱- چنانچه دانشآموز واجد شرایط در موعد مقرر برابر ضوابط در واحد آموزشی ثبت‌نام نکند مدیر واحد آموزشی موظّف است برابر مفاد این ماده ترک تحصیل دانشآموز را اعلام کند.

ماده ۳۰- شرکت در امتحانات داوطلب آزاد (متفرقه) از نظر مقررات نظام وظیفه عمومی ترک تحصیل تلقی می شود.

ماده ۳۱- ثبت‌نام و تحصیل دانشآموز مشمول که ترک تحصیل داشته است مجاز نیست و صرفاً در صورت رفع ممنوعیت قانونی از نظر نظام وظیفه عمومی، ادامه تحصیل وی بلامانع است.

تبصره - دانشآموزی که دفترچه آماده بخدمت (بدون مهر غیبت) گرفته است چنانچه تاریخ اعزام مندرج در دفترچه وی حدّاً قلّ تا پایان خردماه آن سال تحصیلی باشد می تواند با رعایت سایر شرایط در همان سال تحصیلی ثبت‌نام کند و ادامه تحصیل دهد.

ماده ۳۲- مدیر واحد آموزشی پسرانه بایدمشخصات کلیه دانشآموزان مشمول نظام وظیفه را که به تحصیل اشتغال دارند، بطور انفرادی و برای هر مشمول فقط یکبار بمنظور استفاده از معافیت تحصیلی برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش مربوط به حوزه‌های نظام وظیفه محل اعلام کند (این موضوع شامل دانشآموزان دارای نقص عضو و استثنایی نیز می‌شود)

ماده ۳۳- مدیر واحد آموزشی موظّف است مراتب ترک تحصیل و فراغت از تحصیل دانشآموزان مشمول خود را برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش متبع به حوزه‌های نظام وظیفه اعلام کند.

ماده ۳۴- دانشآموزی که از معافیت تحصیلی استفاده می کند در صورتی که قصد ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی بزرگسالان را داشته باشد نیازی به اعلام ترک تحصیل وی به حوزه نظام وظیفه نمی باشد.

ماده ۳۵- دانشآموزان آتیاب بیگانه که برابر مقررات در واحدهای آموزشی ایرانی تحصیل می کنند مشمول قانون وظیفه عمومی نمی باشند.

شرايط انتقال دانش آموز

ماده ۳۶- انتقال دانش آموز در طول سال تحصيلي ازيك واحد آموزشی به واحد آموزشی ديگر با موافقت اداره آموزش و پرورش «مقصد» و حداکثر تايکماه قبل از شروع امتحانات پایاني نوبت دوم بلامانع است. در اين صورت مدارك، پرونده تحصيلي و نمرات مربوط به آزمونهاي طول سال تحصيلي وي باید پس از مهر و امضاء واحد آموزشی مبدأ، به موقع به واحد آموزشی «مقصد» ارسال شود. انتقال دانش آموز در محدوده يك منطقه آموزشی با هماهنگي دو واحد آموزشی مبدأ و مقصد بارعايت مقررات در مهلت تعين شده بلامانع است.^۹

۱-۳۶- پرونده تربيتي - تحصيلي دانش آموز بصورت محريمانه باید به واحد آموزشی «مقصد» ارسال شود.

تبصره - انتقال دانش آموزان مراكز آموزشی تابعه سازمان ملي پرورش استعدادهاي درخشنان صرفاً با موافقت سازمان خواهد بود.

ماده ۳۷- مدیر واحد آموزشی باید كليه مدارك دانش آموزى که با گواهی موقت ثبت نام کرده است را حداکثر تا پایان مهرماه بصورت مكتوب از محل تحصيل قبلی وي درخواست کند. مدیر واحد آموزشی مبدأ نيز بلا فاصله پس از وصول درخواست، باید كليه مدارك تحصيلي دانش آموز متقل شده خود را پس از تكميل برابر مقررات به واحد آموزشی مقصد ارسال کند.

ماده ۳۸- چنانچه مدارك تحصيلي دانش آموز در موعد مقرر در واحد آموزشی مقصد كامل نشود و به تبع آن برای دانش آموز حقی ايجاد و يا از وي حقی تضييع شود مسؤولیت ناشی از آن حسب مورد بعهده مدیران واحدهاي آموزشی مبدأ يا مقصد می باشد.

ساير موارد

ماده ۳۹- مدیر واحد آموزشی موظف است حداکثر تا يك ماه پس از شروع سال تحصيلي پرونده تحصيلي تمامي دانش آموزان از جمله دانش آموزان جديد خود را مورد رسيدگي قرار دهد و در صورت مشاهده نقص پرونده در صدد رفع نقص برايد و چنانچه دانش آموزي برخلاف مقررات به يك رشته تحصيلي هدایت شده، يا به پايه تحصيلي بالاتر ارتقاء يافته

۱- به استناد رأى صادره در دویست و چهل و هشتادین جلسه گروه دوم شورای تغيير نظام آموزش و پرورش (هيئت اجرائي نظام جديد آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۷/۱۷ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۹ مورخ ۸۰/۷/۲۹ ابلاغ شده است، ماده ۳۶ به شرح فوق اصلاح گردید.

و یا در درسها قبول اعلام شده باشد نسبت به تعیین وضعیت استحقاقی وی اقدام کند.
لیکن چنانچه بعد از موعد مذکور موارد نقص پرونده مشاهده شود لازم است پرونده
دانشآموز مربوط برابر مقررات جهت اقدام بعدی به اداره آموزش و پرورش متبع ارسال
شود.

ماده ۴۰ - دانشآموزی که در پایه اوّل دو سال مردود می‌شود حق ادامه تحصیل در واحد آموزشی روزانه در آن پایه را ندارد. چنین دانشآموزی در صورت تمایل می‌تواند در واحد آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد (متفرقه) ثبت‌نام کند و ادامه تحصیل دهد . (مفاد این ماده و تبصره آن از سال ۱۳۷۹ لغاًیت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجرشده و برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده برای دانشآموزان ورودی ۹۱ به بعد ، قابل اجرا نمی باشد).

تبصره - دانشآموز استثنایی که در پایه اوّل سه سال مردود می‌شود حق ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد.

ماده ۴۱ - دفتر آمار دانشآموزان حدّاًکثر تا یکماه پس از شروع سال تحصیلی یا دوره تابستانی باید تکمیل و توسّط مدیر واحد آموزشی با نظارت اداره آموزش و پرورش مربوط (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان با نظارت سازمان مذکور) برابر مقررات مسدودشود.

ماده ۴۲ - در شاخه کاردانش، معرفی دانشآموزان به مراکز آموزش مهارت خارج ازآموزش و پرورش توسّط مدیر واحد آموزشی بارعاًیت ضوابطی که از طریق دفترکاردانش و آموزش‌های مهارتی به ادارات کل آموزش و پرورش استانها ابلاغ می‌گردانجام خواهد شد.

فصل چهارم: ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشآموزان

ماده ۴۳ - تعریف و اهداف:

ارزشیابی، داوری و قضاوت در مورد آموخته‌ها و تغییر رفتار دانشآموز در جهت نیل به هدفهای آموزشی و پرورشی است که از طریق سنجش و اندازه‌گیری حاصل می‌شودارزشیابی بخش جدایی‌ناپذیر فرایند یاددهی - یادگیری است و در موقعیت‌های مختلف و متعدد انجام می‌گیرد.

ارزشیابی در آموزش متوسطه به منظور تحقیق اهداف زیر انجام می‌شود:

۱- بررسی و تعیین میزان پیشرفت آموزشی و پرورشی و تغییرات رفتاری دانشآموز.

- ۲- آگاه کردن دانشآموز از میزان پیشرفت آموزشی و پرورشی خود و آگاهی اولیای وی از وضعیت تحصیلی فرزندشان.
- ۳- تشخیص نارسایی‌های یادگیری دانش آموز و برنامه‌ریزی به منظور رفع آنها.
- ۴- تشخیص استعداد و علاقه دانشآموز به منظور راهنمایی آنان در امور شغلی و تحصیلی آینده.
- ۵- تقویت انگیزه روحیه تلاش وایجاد رقابت‌های سالم در دانشآموز.
- ۶- سنجش کیفیت و محتوای برنامه‌ها و عوامل مؤثر در آموزش از طریق تحلیل نتایج ارزشیابی‌ها به منظور یافتن نارسائیها و رفع آنها.
- ۷- حصول اطمینان از تحقق شرایط لازم در دانشآموز بمنظور ارتقاء به مراحل تحصیلی و یا سطوح مهارتی بالاتر.
- ماده ۴۴**- ارزشیابی از آموخته‌های دانشآموز در هر درس به سه صورت ورودی، تکوینی و پایانی و با اهداف مشخص شده ذیل به عمل می‌آید:
- الف - ارزشیابی ورودی (آغازین) به منظور آگاهی از تواناییها و آمادگی‌های قبلی دانشآموز برای شروع مناسب فرایند یاددهی - یادگیری و جبران نارسائی‌ها و کاستی‌های احتمالی دانشآموز در آغاز سال تحصیلی توسعه معلمان انجام می‌گیرد.
- ب - ارزشیابی تکوینی (مستمر) به منظور تقویت اعتماد به نفس، تحکیم آموخته‌های دانشآموز، آگاهی معلمان از نقاط قوت و ضعف درسی و نحوه عملکرد دانشآموز در فرایند یاددهی - یادگیری و پرورش روحیه تحقیق، تفکر، تلاش، ابتکار و فعالیت‌های گروهی، تدارک بازخورد مناسب به معلمان، دانشآموزان، اولیاء و اتخاذ روش‌های مناسب به منظور بهبود فرایند یاددهی - یادگیری انجام می‌شود.
- ج - ارزشیابی پایانی (تراکمی) به منظور حصول اطمینان از میزان تحقق هدفهای آموزشی و پرورشی و حصول اطمینان لازم برای احراز شرایط قبولی در هر درس انجام می‌گیرد.
- ماده ۴۵**- ارزشیابی تکوینی به صورت مستمر از نحوه مشارکت دانشآموز در فعالیت‌های یاددهی - یادگیری و به شیوه‌های گوناگون و با تکیه بر آزمونهای کتبی، شفاهی، عملی، بررسی تکالیف فردی و گروهی، فهرست‌وارسی مشاهده رفتار، میزان فعالیت، تلاش، ابتکار و خلاقیت و ... انجام می‌گیرد و نمره این ارزشیابی‌ها در هر ماده درسی در هر سال تحصیلی در دو نوبت تعیین و منظور می‌شود.
- تبصره** - برای درس‌هایی که در دوره تابستانی ارائه می‌شود درس‌های ارشاد فنی و حرفه‌ای که فقط در طول یک نوبت ارائه می‌شوند نمره ارزشیابی مستمر یکبار تعیین و منظور می‌شود.

ماده ۴۶- ارزشیابی پایانی در طول سال تحصیلی در دو نوبت اوّل و دوم انجام می‌شود. ارزشیابی پایانی نوبت اوّل از حدود پنجماه درصد اوّل محتوای برنامه درسی در دی ماه و ارزشیابی پایانی نوبت دوم از تمام محتوای برنامه درسی (۵ نمره از محتوای نیمه اوّل برنامه درسی و ۱۵ نمره از محتوای نیمه دوم برنامه درسی) در خردادماه بعمل می‌آید.

تبصره ۱- ارزشیابی پایانی دوره تابستانی و شهریورماه و دی ماه و همچنین امتحانات نهایی و درسهای غیرحضوری از کلیه محتوای برنامه درسی بعمل می‌آید.

تبصره ۲- در شاخه فنی و حرفه‌ای نمره هر نوبت درسهائی که آموزش آن در طول نوبت اوّل یا دوم ارائه می‌شود بعنوان نمره پایانی آن درس منظور می‌شود.

تبصره ۳- در شاخه فنی و حرفه‌ای شیوه‌نامه نحوه ارزشیابی درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی توسط دفتر ستادی مربوط تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۴- در شاخه کاردانش، ارزشیابی پایانی هر استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) پس از اتمام آموزش آن در دو بخش نظری و عملی از کلیه محتوای آن استاندارد یا درس مهارتی توسط یا با نظارت دستگاه متولی مربوط بعمل می‌آید. و چنانچه دانشآموزی از یکی از بخش‌های نظری یا عملی استانداردهای مهارتی (درسهای مهارتی) نمره قبولی کسب کند این نمره تا اخذ نمره قبولی از بخش دیگر معتبر خواهدبود.

ماده ۴۷- ارزشیابی درسهای انتخابی به صورت مستمر از مجموعه فعالیت‌های دانشآموز در طول هر نوبت انجام می‌شود و ارزشیابی پایانی ندارد.

ماده ۴۸ (قدیم)- دانشآموز پایه سوم هر یک از شاخه‌های تحصیلی چنانچه تا پایان تابستان موفق به گذراندن درسهای پایه سوم اعم از نهایی و غیرنهایی و باقیمانده درسهای پایه دوم نشود می‌تواند در امتحانات دی ماه شرکت کند چنانچه پس از برگزاری امتحانات دی ماه موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی رشته مربوط نشود می‌تواند برابر مقررات هریک از شاخه‌ها، در دوره متوسطه بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ثبت‌نام و نسبت به گذراندن باقیمانده درسهای خود اقدام کن د. (مفاد این ماده از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجراسده و برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده برای دانشآموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا نمی‌باشد).

ماده ۴۸ اصلاحیه: دانشآموز پایه سوم هر یک از شاخه‌های تحصیلی چنانچه تا پایان تابستان موفق به گذراندن درس‌های پایه سوم اعم از نهایی و غیرنهایی و باقیمانده درس‌های سال اول یا دوم نشود، می‌تواند در امتحانات دروس مربوط در دی ماه شرکت کند،

چنانچه پس از برگزاری امتحانات دی ماه موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی رشته مربوط نشد، می تواند برابر مقررات، در دوره متوسطه بزرگسالان، آموزش از راه دور و یا به صورت داوطلب آزاد ثبت نام و نسبت به گذراندن باقیمانده درس های خود اقدام کند. (برابر بخشنامه ۱۳۹۱/۱/۲۲ ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مفاد این ماده برای دانش آموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا می باشد).

ماده ۴۹- برنامه امتحانات پایانی غیرنهائی نوبت اول، دوم، دوره تابستانی، شهریور ماه و دی ماه توسعه واحد آموزشی باعنایت به تقویم اجرایی تنظیم و امتحانات با همکاری مشترک کارکنان آموزشی و اداری واحد آموزشی و زیرنظر مدیر انجام می شود. طرح سؤالها (بجز امتحانات نهایی و هماهنگ) بر عهده معلمان مربوط می باشد.

تبصره ۱- در شاخه کاردانش، برنامه امتحانات پایانی استانداردهای مهارت که در واحدهای آموزشی ارائه می شود توسعه اداره کل آموزش و پرورش استان با همکاری دستگاه متولی مربوط تنظیم و امتحانات (نهایی یا هماهنگ) با نظارت یا توسعه دستگاه متولی استاندارد مهارت براساس موافقت نامه همکاری بین وزارت آموزش و پرورش و دستگاه مربوط انجام خواهد شد.

تبصره ۲- چنانچه معلم مربوط ظرف مدت ۵ روز پس از انجام امتحان هر درس اوراق امتحانی را به هر علتی تصحیح نکند مدیر واحد آموزشی ضمن گزارش موضوع به اداره آموزش و پرورش متبوع باید به تشخیص خود اوراق امتحانی راجه تصحیح در اختیار یکی از معلمان واجد شرایط قرار دهد.

ماده ۵۰- اوراق امتحانات داخلی (نوبت دوم، دوره تابستانی، شهریور ماه و دی ماه) باید توسعه معلم مربوط زیرنظر مدیر در محل واحد آموزشی تصحیح شود.

تبصره ۱- مدیر واحد آموزشی می تواند با مسؤولیت خود اوراق امتحانی راجه تصحیح در خارج از محل واحد آموزشی، در اختیار معلمان قرار دهد.

تبصره ۲- در صورت انتقال معلم، اوراق امتحانات داخلی دانش آموزان بنا به تشخیص مدیر توسعه یکی از معلمان رشته مربوط تصحیح می شود.

ماده ۵۱- نمرات ارزشیابی های تکوینی و پایانی هرنوبت امتحانی داخلی را باید توسعه معلم مربوط بدون خدشه و قلم خوردگی در برگ ریزنمرات ثبت کند و پس از امضاء و درج تاریخ بلا فاصله، به دفتر واحد آموزشی تحويل دهد. نمرات ارزشیابی تکوینی دو هفته قبل از شروع امتحانات پایانی و نمرات ارزشیابی پایانی حداقل یک هفته بعد از انجام امتحانات هر درس در آن نوبت باید به دفتر واحد آموزشی تحويل شود.

تبصره - نمرات ارزشیابی مستمر باید در طول هر نوبت و قبل از امتحانات پایانی به اطلاع دانشآموز و ولی او برسد.

۵۱-۱- در شاخه کارداش، فهرست مشخصات و ریزنمرات ارزشیابی پایانی استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) پس از تأیید دستگاه متولی استاندارد مهارت در هر سال تحصیلی همانند ریزنمرات سایر درسها در دو نسخه صحفی و یک نسخه در اداره منطقه و یک نسخه در واحد آموزشی به طور دائم نگهداری می‌شود.

۵۲-۲- معاونت آموزشی وزارت آموزش و پرورش و اداره کل آموزش و پرورش استان می‌توانند در امتحان پایانی نوبت دوم یا دوره تابستانی و شهریور ماه یک یا دو ماده درسی پایه‌های اوّل و دوم را به صورت هماهنگ برگزار کنند.

تبصره - طراحی سؤال امتحانی موضوع این ماده برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان به سازمان مذکور واگذار می‌شود.

۵۳-۳- امتحانات پایانی نوبت دوم، دوره تابستانی و دی ماه درسهایی از پایه سوم متوسطه (برابر جدول پیوست) به صورت امتحان نهایی با برنامه امتحانی و سؤالهای هماهنگ که بوسیله اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه و طرح می‌شود زیرنظر اداره کل آموزش و پرورش استان و بوسیله عوامل اجرایی امتحانی که از طرف اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه مربوط معین می‌شود، برگزار می‌شود.

تبصره ۱ - اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی برنامه امتحانات نهایی و هماهنگ راتا دو ماه قبل از آغاز امتحانات مربوط تنظیم و ابلاغ می‌کند .

تبصره ۲ - در کلیه مراحل مربوط به امتحانات ادارات کل آموزش و پرورش استانها و اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور ملزم به همکاری با اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی می‌باشند.

تبصره ۳ - معلمانی که درسها مربوط به امتحانات نهایی را تدریس می‌کنند موظفند حداقل دو روز پس از برگزاری امتحان درس مربوط، باتشخصیص و برابر ابلاغی که از طرف اداره آموزش و پرورش منطقه صادر می‌شود، به حوزه‌های تصحیح مراجعه کنند و حداقل به تعداد دانشآموzan خود نسبت به تصحیح اوراق امتحانی همان درس با دریافت حق الزحمه اقدام نمایند. در صورتی که معلمی برای تصحیح اوراق اقدام نکند موضوع از سوی رئیس حوزه تصحیح مربوط به اداره آموزش و پرورش محل گزارش تا برابر مقررات با وی رفتار شود.

تبصره ۴ - نمرات امتحانات نهایی حداًکثراً روز پس از برگزاری آخرین امتحان باید از سوی رئیس حوزه تصحیح بوسیله اداره آموزش و پرورش منطقه به واحدهای آموزشی محل تحصیل دانشآموز اعلام شود.

تبصره ۵ - سؤالهای امتحانات نهایی در مورد دروس عربی (۳)، زبان خارجی (۳)، تعلیمات دینی و قرآن (۳) برای دانشآموزان ناشنوا توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی و با مشارکت و همکاری سازمان آموزش و پرورش استثنایی و با استفاده از دبیران واجد شرایط و مجبوب بصورت ویژه طراحی و براساس برنامه‌ریزی اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی در اختیار حوزه‌های امتحانی آنان قرار خواهد گرفت.

ماده ۵۴ - مدیر واحد آموزشی موظف است فهرست مشخصات دانشآموزان واجد شرایط را باقید مواد درسی که باید آنها را به صورت امتحان نهایی بگذرانند به همراه نمرات نوبت اول و ارزشیابی تکوینی نوبت دوم آن درسها در برگهای نمونه‌ای که از سوی اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی اعلام می‌شود تنظیم کند و تا یک هفته قبل از شروع امتحانات نهایی نوبت دوم، دوره‌تابستانی، شهریورماه و دی ماه به اداره آموزش و پرورش منطقه تحويل دهد.

تبصره ۱ - مدیر واحد آموزشی شاخه کاردانش موظف است فهرست مشخصات دانشآموزان واجد شرایط را با قيد عنوان استاندارد مهارت مطابق برگهای مربوط تنظیم و حداًکثر یکماه قبل از پایان آموزش آن استاندارد به اداره آموزش و پرورش شهرستان/ناحیه/منطقه تحويل دهد. اداره آموزش و پرورش نیز باید درخواستهای مربوط به انجام آزمونهای مهارت را حداًکثر بیست روز قبل از پایان آموزش مهارت به اداره کل آموزش و پرورش استان ارسال کند. و اداره کل آموزش و پرورش استان نیز باید حداًکثر ده روز قبل از اتمام آموزش مهارت فهرست مشخصات دانشآموزان را به دستگاه متولی استاندارد مهارت ارسال کند.

تبصره ۲ - امتحانات عملی غیرکتبی و کارگاهی درسهای غیرنهایی توسط واحد آموزشی و درسهای نهایی، توسط افراد واجد شرایطی که از سوی اداره آموزش و پرورش انتخاب می‌شوند قبل از برگزاری امتحانات کتبی و در واحد آموزشی برگزار می‌شود.

تبصره ۳ - در شاخه کاردانش چنانچه دانشآموز گواهی نامه مهارت ارائه دهد پذیرش این قبیل گواهی نامه‌های مهارتی به شرط آنکه مشخصات آنها در رشتہ مهارتی مربوط تعریف شده باشد پس از تأیید مرجع صادرکننده گواهی نامه، به میزان واحدهای تعیین شده با رعایت سایر ضوابط بلامانع است.

ماده ۵۵- نمره هر درس در نوبت اول از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۲ و در نوبت دوم از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۶ بدست می‌آید.
نمره سالانه هر درس برابر جدول ذیل محاسبه می‌شود.

نمره سالانه	نوبت دوم	نوبت اول	
مجموع نمرات ارزشیابیها با ضریب تقسیم بر ده	نمره ارزشیابی پایانی ضریب ۶	نمره ارزشیابی پایانی ضریب ۱	نمره ارزشیابی مستمر ضریب ۲

تبصره - در رشته رایانه (کامپیوتر شاخهٔ فنی و حرفه‌ای نمره دروسی که به صورت نیمسالی - واحدی اجرا می‌شوند، طبق ضرایب مندرج در بند ۵۵-۱ این ماده محاسبه می‌شود .
(اصلاحیه طی بخشنامه شماره ۴۶۰/۴۲۴۱۷/۱۰ - ۸۸/۸/۳)

۱-۵۵- نمره هر درس در دوره تابستانی از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۴ بشرح جدول محاسبه می‌شود.

نمره ارزشیابی پایانی	نمره درس دوره تابستانی	نمره ارزشیابی مستمر
مجموع نمرات ارزشیابیها با ضریب تقسیم بر پنج	ضریب ۴	ضریب ۱

تبصره ۱ - نمره درسه‌هایی که صرفاً ناظر بر فعالیت ضمن سال دانش آموز می‌باشد و ارزشیابی پایانی ندارد از قبیل درسه‌ای کارگاهی، آزمایشگاهی، عملیات میدانی و انتخابی بر مبنای ارزشیابی‌های مستمر از فعالیت دانش آموز در هر نوبت توسط معلم مربوط تعیین می‌شود و نمره سالانه این درسها براساس میانگین نمرات نوبت اول و دوم تعیین می‌شود.

تبصره ۲ - نمرات ارزشیابی استاندارد مهارت در شاخه کارداش (اعم از حضوری یا غیرحضوری) و درسه‌ای غیرحضوری و شهریور ماه و دی ماه همان نمره امتحان پایانی بدون ضریب خواهد بود.

تبصره ۳ - در محاسبه نمره سالانه و نمره درس دوره تابستانی با ضرایب فوق الذکر عدد اعشاری نمرات به شرح ذیل تغییر می‌یابد و در برگ ریزنمرات ثبت و محاسبه می‌شود:

۱- کمتر از ۰/۲۵ به ۰/۲۵

۲- از ۰/۲۶ تا ۰/۴۹ به ۰/۵۰

۳- از ۰/۵۱ تا ۰/۷۴ به ۰/۷۵

۴- از ۰/۷۶ تا ۰/۹۹ به یک

ماده ۵۶- نمره هر یک از امتحانات پایانی وارزشیابی‌های مستمر دانش آموز در هردرس از صفر تا بیست است.

تبصره - در شاخه کاردانش، نمرات ارزشیابی استاندارد مهارت (درسه‌های مهارتی) قبل از ثبت به تفکیک بخش نظری و عملی بر مبنای صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

ماده ۵۷- نصاب قبولی در هر درس نمره ۱۰ و در درسه‌های کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی و برخی از درسه‌های اختصاصی شاخه فنی و حرفه‌ای ۱۲ است. (عناوین درسه‌های اختصاصی توسعه دفتر برنامه‌ریزی و تأليف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش تعیین و از سوی معاونت آموزشی اعلام می‌شود) در شاخه کاردانش نصاب قبولی در استاندارد مهارت در بخش نظری و عملی توسعه دستگاه متولی استاندارد مهارت تعیین می‌شود.

تبصره ۱- چنانچه نمره سالانه دانش آموزی در درسه‌های انتخابی کمتر از ۱۰ باشد این نمره از وی پذیرفته می‌شود و در معدل سالانه و شرایط ارتقاء دانش آموز تأثیر ندارد ولی در معدل کل محاسبه می‌شود.

تبصره ۲- در شاخه کاردانش نحوه ارزشیابی و نصاب قبولی درسه‌های اختیاری برابر ضوابط ارزشیابی درس اختیارشده در رشته مربوط می‌باشد.

ماده ۵۸- برای سنجش مهارت عملی، آزمون عملی و برای سنجش مهارت گفتاری آزمون شفاهی بعمل می‌آید.

ماده ۵۹- نظارت بر برگزاری امتحانات داخل و خارج از کشور بر عهده معاونت آموزشی (اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی) می‌باشد.

ماده ۶۰- مسؤولیت حسن اجرای امتحانات داخلی واعلام به موقع نتایج بر عهده مدیر واحد آموزشی است و اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه، اداره کل آموزش و پرورش استان (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان، سازمان مذکور) و اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی در صورت لزوم می‌توانند اوراق امتحانی تصحیح شده و تجدیدنظر قرار دهند. درصورتی که در بازبینی اوراق، نمره دانش آموزی تغییر یابد آخرین نمره ملاک عمل خواهد بود و موضوع باید کتاباً به اطلاع معلم و دانش آموز مربوط برسد.

تبصره - درصورتی که بازبینی اوراق امتحانات خردادماه یا شهریور ماه و پایانی دوره تابستانی هر سال پس از آبان ماه و بازبینی اوراق امتحانات دی ماه پس از فروردین ماه انجام شود و نمره دانش آموزی تغییر یابد مراتب برای تصمیم‌گیری به کمیسیون معین ارجاع می‌شود.

ماده ۶۱- نتیجه امتحانات حداکثر تا دو هفته پس از پایان هر نوبت یا دوره تابستانی و شهریورماه و دی ماه کتابآ توسعه مدیر واحد آموزشی به دانشآموز یا ولی او اعلام می‌شود.

ماده ۶۲- مهلت اعتراض به نمرات امتحانات پایانی هرنوبت یا دوره تابستانی و شهریور و دی ماه (اعم از نهایی و غیرنهایی) حداکثر ۵ روز پس از اعلام نتیجه امتحانات آن نوبت می‌باشد. در امتحانات داخلی مدیر واحد آموزشی موظف است اوراق امتحانی معتبرضان را جهت تجدیدنظر در اختیار مصحح مربوط و یا به تشخیص خود در اختیار مصحح مربوط و یکنفر دیگر از معلمان همان درس قرار دهد. نمره ورقه تجدیدنظر شده بالامضاء مصحح مربوط و یا مصحح مربوط و تجدیدنظر کننده حسب مورد تعیین می‌شود. در صورت اختلاف نظر، رأی معلم سوم واجد شرط قطعی و لازم الاجرا است. در امتحانات نهایی رئیس حوزه تصحیح موظف می‌باشد اوراق امتحانی معتبرضان را جهت تجدیدنظر در اختیار یک نفر از معلمان همان درس (غیر از مصححین اول و دوم) قرار دهد و نمره وی ملاک عمل خواهد بود. در هر صورت باید حداکثر ظرف مدت ۵ روز پس از پایان مهلت اعتراض نتیجه به اطلاع معتبرضان برسد.

تبصره - نمرات درسهای عملی (غیرکتبی) و کارگاهی و بخش عملی استانداردمهارت و درسهای شفاها قابل اعتراض و تجدید نظر نمی‌باشند و نمره اعلام شده قطعی است.

ماده ۶۳- اوراق امتحانات پایانی نوبت دوم، شهریورماه، دوره تابستانی و دی‌ماه درسهای غیرنهایی بمدّت شش ماه در واحد آموزشی و اوراق امتحانات نهایی به مدّت یک سال در محلی که اداره آموزش و پرورش منطقه تعیین می‌کند نگهداری و سپس برابر مقررات محو می‌شود ولی فهرست دست‌نویس ریزنمرات معلمان، دفتر امتحانات، برگ ریزنمرات قبول شدگان امتحان نهایی، صحافی و جزء اسناد و مدارک تحصیلی محسوب و به طور دائم در واحد آموزشی و اداره مربوط حسب مورد نگهداری می‌شود.^{۱۰}

ماده ۶۴- امتحانات شهریورماه و دی‌ماه درسهای غیرنهایی دانشآموز در همان واحد آموزشی برگزار می‌شود که امتحانات پایانی نوبت دوم انجام شده است و امتحانات درسهای غیرنهایی (اعم از حضوری و غیرحضوری) دوره تابستانی در همان واحد آموزشی که دانشآموز درسهای این دوره را انتخاب کرده است برگزار می‌شود.

۱- به استناد رأی صادره در دویست و چهل و ششمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۵/۲ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۲/۲ مورخ ۸۰/۶/۳ ابلاغ شده است، ماده ۶۳ به شرح فوق اصلاح گردید.

امتحانات شهریورماه و دی ماه درس‌های نهایی دانش‌آموز در حوزه‌های امتحانی تحت پوشش همان منطقه / ناحیه آموزشی که امتحانات پایانی نوبت دوم انجام شده است برگزار می‌شود.

تبصره ۱ - در صورتی که محل اقامت ولی یا سرپرست دانش‌آموزی تا ۱۵ روز قبل از برگزاری امتحانات دوره تابستانی، شهریورماه و دی ماه، تغییر یابد دانش‌آموز می‌تواند (با اخذ معرفی نامه عکس‌دار حاوی مشخصات و مواد درسی و نمره ارزشیابی‌های مستمر دوره تابستانی از واحد آموزشی مربوط و تأیید موضوع انتقال ولی توسط اداره آموزش و پرورش همان منطقه و همراه داشتن مدارک لازم مبنی بر انتقال ولی خود) به اداره آموزش و پرورش محل سکونت جدید مراجعه و در صورت دایر بودن رشته تحصیلی مورد نظر، با معرفی آن اداره، در امتحانات داخلی دوره تابستانی، شهریورماه و یا دی ماه یکی از واحدهای آموزشی و یا در امتحانات نهایی یکی از حوزه‌های اجرایی شرکت کند. نمره‌های تابستانی، شهریورماه، و یا دی ماه چنین دانش‌آموزی پس از تأیید اداره آموزش و پرورش محل سکونت جدید به اداره آموزش و پرورش قبلی جهت ابلاغ به واحد آموزشی که دانش‌آموز قبلًا تحصیل می‌کرده است ارسال می‌شود تا واحد آموزشی مذکور با توجه به نمره‌های دیگر و با رعایت سایر مقررات اعلام نتیجه کند.

تبصره ۲ - دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در مدارس ایرانی خارج از کشور می‌توانند با ارائه معرفی نامه از واحد آموزشی مربوط، در امتحانات شهریورماه (و برای پایه سوم متوسطه امتحانات دوره تابستانی و دی ماه) در مدارس داخل کشور شرکت کنند. نمرات امتحانی این قبیل دانش‌آموزان باید توسط مدیر واحد آموزشی مقصد و از طریق اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور به واحد آموزشی مبدأ ارسال شود.

ماده ۶۵ - در هر نوبت سال تحصیلی به هر دانش‌آموز براساس رعایت موازین اسلامی، رفتار، اخلاق، رعایت اصول بهداشت و نظافت شخصی، وضعیت حضور و غیاب، رعایت مقررات واحد آموزشی، حفظ اموال آن و گزارش رسیده از سوی معلمان و مربیان و بارعایت آئین نامه انضباطی توسط مدیر و معاونان واحد آموزشی یک نمره انضباط تعیین و در برگ ریزنمرات مربوط ثبت و با امضاء مدیر تسلیم دفتر واحد آموزشی می‌شود.

تبصره ۱ - میانگین نمرات انضباط نوبت اول و دوم بعنوان نمره سالانه محسوب و در معدل سالانه معادل دو واحد درسی منظور می‌شود.

تبصره ۲ - تعداد واحدهای انضباط در محاسبه ۹۶ واحد درسی در نظر گرفته نمی‌شود ولی در محاسبه معدل کل به میزان ۶ واحد لحاظ می‌شود.

تبصره ۳- در دوره تابستانی نمره اضباط منظور نمی شود.

ماده ۶۶- نمونه استناد و مدارک تحصیلی دانشآموزان توسط معاونت آموزشی تهیه و به ادارات کل آموزش و پرورش کشور ابلاغ می شود.

ماده ۶۷- دفتر امتحانات دانشآموزان پایه های اول و دوم واحد آموزشی در هر سال تحصیلی باید حداقل تا پایان آبان ماه و دانشآموزان پایه سوم تا پایان اسفندماه تنظیم شود و توسط نماینده ای که از سوی اداره آموزش و پرورش تعیین می شود (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان توسط نماینده سازمان مذکور)، بررسی و پس از تأیید مسلود شود.

ماده ۶۸- چنانچه دانشآموزی در زمان برگزاری امتحانات کتبی پایانی یا قبل از آن دچار مشکل و سانحه ای شود که قادر به نوشتن نباشد می تواند از منشی معتمدی که از طرف مدیر واحد آموزشی برای امتحانات غیرنهایی و رئیس حوزه اجرا برای امتحانات نهایی تعیین می شود، استفاده کند.

ماده ۶۹- برای دانشآموزدارای نقص عضو یا بیماری مؤثر، مانع بر شرکت وی در امتحانات کتبی، شفاهی و عملی، مدیر واحد آموزشی یا رئیس حوزه اجرا تسهیلاتی متناسب با نقص عضو و یا بیماری او فراهم می کند. در صورت لزوم از امتحانات آن بخشن از درس که از نظر جسمی قادر به انجام آن نمی باشد، معاف می شود و سهم نمره مربوط به این بخشن به سایر بخشنها اضافه می شود.

تبصره ۱- امتحان عملی درس تربیت بدنی برای دانشآموز موضوع این ماده باید متناسب با توانایی جسمی وی توسط معلم مربوط انجام شود. شیوه نامه مربوط توسط معاونت پرورشی و تربیت بدنی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲- دانشآموزان شاخه های «فنی و حرفه ای» و «کاردانش» که به دلیل نقص عضو قادر به انجام فعالیت عملی در سهای تخصصی رشته مربوط نیستند ملزم به تغییر رشته می باشند.

ماده ۷۰- افرادی که قسمتی از تحصیلات خود را در مدارس خارجی گذرانیده اند که برنامه آن با برنامه آموزش متوسطه ایران مطابقت ندارد و یا هیچ گونه مدرک تحصیلی که میزان تحصیلات خارجی آنان را مشخص کند نداشته باشند و همچنین دانشآموزانی که بخشنی از مدارک تحصیلی آنان در اثر حوادثی از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش سوزی و ... از بین رفته باشد با توجه به شرایط سنی و توانایی خود می توانند با درخواست کتبی و تأیید مراجع مربوط و معرفی اداره آموزش و پرورش محل، در امتحان تعیین پایه تحصیلی که از کلیه درس های مربوط به پایه اول یا دوم یا سوم بعمل می آید در اولین نوبت رسمی

امتحانی، همراه با سایر دانش آموزان برابر شیوه نامه ای که توسط معاونت آموزشی ابلاغ می شود شرکت کنند و در صورت قبولی در کلیه درس های هر پایه مدرک قبولی برای آنان صادر می شود و با رعایت سایر شرایط مجاز به ادامه تحصیل خواهند بود .(دستورالعمل اجرایی طی بخشنامه شماره ۷۹/۵/۸ - ۴۸۰/۶۴۶۸۰ ارسال شده است)

تبصره ۱ - افراد خارجی مقیم ایران، رانده شدگان از سایر کشورها و پناهندگان از کشورهای خارجی به ایران باید دارای اجازه اقامت مورد تأیید وزارت کشور باشند.

تبصره ۲ - از دانش آموزانی که به زبان فارسی آشنائی ندارند، امتحان تعیین پایه فقط در پایه های اول و دوم به زبانهای خارجی که توسط اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور اعلام می شود، به عمل خواهد آمد. این قبیل دانش آموزان باید وضع خود را با نظام تعلیماتی به زبان فارسی منطبق کنند .

ماده ۷۱- برای محاسبه معدّل سالانه هر دانش آموز در پایان نوبت دوم، تعداد واحدهای هر درس در نمره سالانه آن درس ضرب می شود و مجموع حاصل ضرب بهای بدست آمده بر تعداد کل واحدهایی که دانش آموز در آن سال برای آنها نمره (اعم از قبولی یا مردودی) دریافت داشته است تقسیم می شود.

تبصره - برای محاسبه معدّل سالانه دانش آموزان پایه اول در شهریورماه، نمرات امتحانی شهریورماه بجای نمرات سالانه محسوب و سپس معدّل گرفته می شود .

ماده ۷۲ - دانش آموزان اقلیت های دینی مذکور در قانون اساسی، برابر شیوه نامه های وزارت آموزش و پرورش در امتحان تعلیمات خاص خود شرکت خواهند کرد و نمره این درس جایگزین (تعلیمات دینی و قرآن) می شود. ضمناً در صورت تمایل دانش آموز به شرکت در امتحان تعلیمات دینی اسلامی منعی برای شرکت وی نخواهد بود.^{۱۱}

ماده ۷۳- بامتحلف یا متحلفان در امتحانات داخلی و نهائی برابر آئین نامه تخلفات امتحانی و قانون رسیدگی به تخلفات اداری حسب مورد رفتار خواهد شد.

۱- به استناد رأی صادره در دویست و چهل و ششمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش و پرورش متوسطه) مورخ ۸۰/۵/۲ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۲/۲ مورخ ۸۰/۶/۳ ابلاغ شده است، ماده ۷۲ به شرح فوق اصلاح گردید.

شرایط قبولی در پایه اول

ماده ۷۴- پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم (خردادماه) دانشآموزی قبول شناخته می‌شود که شرایط زیر را دارا باشد. (مفاد این ماده و تبصره آن از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجراشده و برابر مفاد بخششانه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده و تبصره آن برای دانشآموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا نمی‌باشد).

الف - نمره سالانه وی در هر ماده درسی کمتر از ۱۰ نباشد.

ب - براساس آئین نامه هدایت تحصیلی شرایط ورود به یکی از شاخه‌ها یارشته‌های تحصیلی دوره متوسطه را احراز کند.

تبصره : هنرجویان رشته‌های موسیقی از مفاد بند الف و ب این ماده مستثنی می‌باشند و شرط قبولی آنها در پایه اول کسب نصاب قبولی در هر ماده درسی می‌باشد و براساس تبصره ماده نوزده در هنرستانهای رشته موسیقی پذیرش می‌شوند . (اصلاحیه ۴۰۰/۲۰۲۲۵/۲ -) (۸۰/۸/۲

ماده ۷۵- دانشآموزی که نصاب قبولی را در درسی احراز نکند باید در امتحانات شهریورماه شرکت کند و در صورتی قبول پایه اول شناخته می‌شود که در هر یک از آن درسهای نصاب قبولی را کسب و شرایط هدایت تحصیلی برای ورود به یک رشته یا شاخه را احراز کند (مفاد این ماده و تبصره‌های آن از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجراشده و برابر مفاد بخششانه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده برای دانشآموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا نمی‌باشد).

تبصره ۱ - چنانچه پس از امتحانات شهریورماه دانشآموزی حدّاًکثر در دو ماده درسی نمره ۷ تا ۱۰ داشته باشد بشرط احراز شرایط هدایت تحصیلی به یکی از شاخه‌ها یا رشته‌ها، قبول شناخته می‌شود و در صورتی که معدّل درسهای پایه اول وی حدّاقل ۱۰ باشد و در یکی از مواد درسی مذکور نمره کمتر از ۷ داشته باشد نیز با رعایت سایر شرایط قبول شناخته می‌شود.

تبصره ۲ - چنانچه در امتحانات شهریورماه معدّل درسهای پایه اول دانشآموزی حدّاًکل ۱۲ باشد با داشتن نمره بین ۷ تا ۱۰ در حدّاًکثر دو ماده درسی و نمره کمتر از ۱۰ در یک ماده درسی بشرط احراز شرایط هدایت تحصیلی برای ورود به یک شاخه یا رشته قبول شناخته می‌شود.

تبصره ۳ - آن دسته از دروس رشته‌های موسیقی که نصاب قبولی آنها ۱۲ است مشمول تبصره‌های ۱ و ۲ این ماده نمی‌شوند . (اصلاحیه ۴۰۰/۲۰۲۲۵/۲ -) (۸۰/۸/۲

تبصره ۴ - دانش آموزی که پس از پایان امتحانات شهریور ماه و با وجود برخورداری از مفاد تبصره های ۱ و ۲ شرایط قبولی را احراز نمی کند، چنانچه با احتساب نمرات خرداد ماه دروس مربوط در شهریور ماه ، شرایط قبولی را داشته باشد نمرات خرداد ماه وی جایگزین نمرات دروس مربوط در شهریور ماه شده و اعلام نتیجه خواهد شد.(اصلاحیه) (۸۶/۸/۲۷-۱۲۰/۶۷۳۷/۸)

ماده ۷۶- چنانچه دانش آموزی در پایان امتحانات شهریور ماه شرایط مندرج در ماده ۷۵ و تبصره های ذیل آن را کسب نکند مردود شناخته می شود و باید پایه اوّل را در واحدهای آموزشی روزانه تکرار کند و یا در صورت تمایل می تواند در واحدهای آموزشی بزرگسالان ادامه تحصیل دهد (مفاد این ماده و تبصره های آن از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجرایشده و برابر مفاد بخششانه ۱۰/۳۵۲۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده و تبصره های آن برای دانش آموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

تبصره ۱ (قدیم) - دانش آموزی که برای دومین بار در پایه اوّل مردود می شود حق ثبت نام و ادامه تحصیل در پایه اوّل واحدهای آموزشی روزانه را ندارد، و می تواند در واحدهای آموزش بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ادامه تحصیل دهد.

تبصره ۲ (قدیم) - دانش آموز مردود شده پایه اوّل متوجه، در صورت انتقال به واحدهای آموزشی بزرگسالان و یا تحصیل به صورت داوطلب آزاد، درسها ی را که نمره قبولی کسب کرده است از وی پذیرفته می شود.

تبصره ۳ (قدیم) - دانش آموزی که به واحدهای آموزشی بزرگسالان منتقل می شود در صورت تمایل و احراز شرایط لازم، برابر آئین نامه آموزشی دوره متوجه بزرگسالان می تواند مجدداً به مدارس روزانه انتقال یابد.

تبصره ۴ (قدیم) - دانش آموز استثنایی که برای سومین بار در پایه اول مردود می شود حق ثبت نام و ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد و می تواند با رعایت سایر مقررات در واحدهای آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ادامه تحصیل دهد.

ماده ۷۶ (اصلاحیه) : دانش آموز سال اول پس از برگزاری امتحانات نوبت دوم ، دوره تابستانی و یا مهر ماه برای ارتقاء به سال دوم باید شرایط ورود به یکی از شاخه ها یا رشته های دوره متوجه را بر اساس مفاد این آئین نامه احراز کند.

تبصره : برای هنرجویان رشته های موسیقی بر اساس مفاد تبصره ۳ ماده ۱۹ عمل می شود(مفاد این ماده و تبصره آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد، قابل اجرا می باشد).

شرایط قبولی در درس‌های پایه دوم

ماده ۷۷- پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم، دانشآموزی در هر یک از درسها قبول شناخته می‌شود که نمره سالانه وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی آن درس نباشد.

ماده ۷۸ : (قدیم) - دانشآموزی که پس از امتحانات نوبت دوم شرایط قبولی را در درس یادرسهای احرار از نکنندگی، تو اند در امتحانات همان درس، یادرسهای شهر یورماه شرکت

نکنود در صورتی قبول شناخته می‌شود که نمره هریک از درس‌های وی در شهر یورماه کمتر از نصاب قبولی نباشد (مفاد این ماده و تبصره آن از سال ۱۳۷۹ لغایت سال تحصیلی ۱۳۸۹-۹۰ اجرایشده و برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده و تبصره آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد ، قایلاً اجرای نمی‌باشد).

نبصره (قدیم) - در شاخه کاردانش چنانچه دانش آموزی پس از امتحان پایانی در دو بخش نظری و عملی استاندارد مهارت و یا یکی از بخش‌های آن نصاب قبولی را کسب نکند لازم است در امتحان مجدد بخش یا بخش‌هایی که نمره قبولی کسب نکرده است، تا پایان شهریورماه همان سال شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می‌شود که نمره هر دو بخش استاندارد مهارت کمتر از نصاب تعیین شده نباشد.

۷۸ (اصلاحیه) : دانش آموزی که پس از امتحانات نوبت دوم شرایط قبولی را در درس یا درس ها احراز نکند، می تواند درامتحانات همان درس یا درس ها در دوره تابستانی (شهریورماه) و یا مهر ماه شرکت کند و درصورتی در دروس سال اول قبول شناخته می شود که نمره هریک از درس های وی کمتر از نصاب قبولی نباشد. (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این ماده و تبصره های آن برای دانش آموزان ورودی ۱۳۹۰-۹۱ به بعد ، قابل اجرامی باشد و برابر مفاد بخشنامه ۹۵۲۵ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۳ دفتر وزیر ، امتحانات دوره تابستانی باید همراه با امتحانات شهریور ماه و توأم با آن انجام شود).

تبصره ۱ - اعلام نتیجه دانش آموزانی که بدون شرکت در دوره تابستانی، در نوبت امتحانی شهریور و مهرماه شرکت می کنند، صرفا بر مبنای ۲۰ نمره امتحان پایانی انجام می شود.

تبصره ۲ - در شاخه کاردانش چنانچه دانش آموزی پس از امتحان پایانی در دو بخش نظری و عملی استاندارد مهارت و یا یکی از بخش‌های آن نصاب قبولی را کسب نکند لازم است در امتحان مجدد بخش یا بخش‌هایی که نمره قبولی کسب نکرده است، تا پایان شهریورماه همان سال شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می شود که نمره هر دو بخش استاندارد مهارت کمتر از نصاب تعیین شده نباشد.

شرایط قبولی در درس‌های غیرنهایی پایه سوم

ماده ۷۹- پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم، دانش آموزی در هر یک از درس‌های غیرنهایی قبول شناخته می شود که نمره سالانه وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی آن درس نباشد.

ماده ۸۰- دانش آموزی که پس از امتحانات نوبت دوم شرایط قبولی را در درس یادرسهایی احراز نکند و یا درس‌هایی از سالهای قبل وی باقیمانده باشد می تواند در امتحانات همان درس یا درسها در دوره تابستانی و یا دی ماه شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می شود که نمره هر یک از درس‌های وی کمتر از نصاب قبولی نشود.

تبصره - در شاخه کاردانش چنانچه دانش آموزی پس از امتحان پایانی در دو بخش نظری و عملی استاندارد مهارت (درس‌های مهارتی) و یا یکی از بخش‌های آن نصاب قبولی را کسب نکند لازم است در امتحان مجدد بخش یا بخش‌هایی که نمره قبولی کسب نکرده است در دوره تابستانی، یا دیماه شرکت کند و در صورتی در آن استاندارد قبول شناخته می شود و گواهی نامه استاندارد مهارت، برای او صادر می شود که نمره هر دو بخش استاندارد مهارت، کمتر از نصاب تعیین شده نباشد .

شرایط قبولی در درس‌های امتحانات نهایی پایه سوم

ماده ۸۱- پس از برگزاری امتحانات نهایی، دانش آموزی در هر یک از درسها قبول شناخته می شود که:

۱- به استناد مصوبه دویست و هشتاد و دومین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۱/۱/۲۶ که طی شماره ۱۲۰/۴۰۱/۸ مورخ ۱۲/۷/۸۱ ابلاغ شده است.

۲- به استناد مصوبه سیصد و چهاردهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۳/۵/۲۸ به شماره ابلاغی ۱۶/۹ مورخ ۱۲۰/۵۴۱ مورخ ۸۳/۷/۸، نمره درسی که به صورت نهایی برگزار شده (برای دانش آموزان متفاضل تغییر رشته

الف) نمره امتحان نهایی^{۱۳} وی در هر درس بدون ضریب کمتر از ۷ نباشد.
ب) نمره سالانه یا دوره تابستانی وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی (مندرج در ماده ۵۷) نباشد.

تبصره ۱ - در مورد دروس غیر حضوری کسب نمره نصاب قبولی (مندرج در ماده ۵۷) در امتحان نهایی ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۲ - آن دسته از درس‌های فنی و حرفه‌ای که نصاب قبولی آنها ۱۲ است از شمول مفاد بند الف مستثنی بوده و دانش‌آموز باید در امتحان نهایی نصاب قبولی را کسب کند.

ماده ۸۲ - در پایان دوره متوسطه برای هر یک از فارغ‌التحصیلان براساس نمرات درس‌هایی که امتحان نهایی داده‌اند معدل کتبی نهایی محاسبه و در مدارک تحصیلی آنان ثبت می‌شود. برای محاسبه معدل کتبی نهایی تعداد واحدهای هر یک از درس‌های نهایی در نمره پذیرفته شده امتحان نهایی درس مربوط ضرب می‌شود و مجموع حاصلضربهای بدست آمده بر تعداد کل واحدهای درس‌های نهایی تقسیم می‌شود.

وضعیت غایبین در امتحانات

ماده ۸۳ - چنانچه دانش‌آموزی در امتحان پایانی هر نوبت غیبت غیرموجه داشته باشد نمره امتحان پایانی او در آن نوبت در آن درس صفر محسوب می‌شود و در چنین مواردی کلمه غایب (غ) بجای نمره پایانی آن نوبت برای درس‌های مورد نظر در سیاهه نمرات قید می‌شود لیکن در محاسبات کلمه غایب به منزله صفر خواهد بود و چنانچه دانش‌آموز مشمول این ماده، دارای نمرات کلاسی (ارزشیابی مستمر) باشد، نمره وی در درس یا درس‌های مذکور بالحتساب این نمرات برای آن نوبت منظور خواهد شد.

ماده ۸۴ - اگر دانش‌آموزی در امتحان پایانی نوبت اوّل در یک یا چند ماده درسی غیبت موجه داشته باشد. نمرات امتحان پایانی نوبت دوم وی بجای نمرات پایانی نوبت اوّل درس‌های مربوط نیز منظور می‌شود.

تبصره - در شاخه فنی و حرفه‌ای برای درس‌های کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی، دانش‌آموز موظّف خواهد بود قبل از امتحانات پایانی نوبت دوم در آزمون مبحث موردنظر که توسط معلم مربوط انجام خواهد شد شرکت کند.

ماده ۸۵

(ادر صورتی که حداقل ۱۰ باشد حتی اگر نمره پایانی کتبی نهایی وی در آن درس زیر نصاب باشد، قابل پذیرش در رشته جدید که امتحان آن درس به صورت داخلی تعیین شده است خواهد بود.

۱-۸۵- اگر دانشآموزی در امتحانات نوبت دوم و یا هر دو نوبت برخی از درس‌های پایه اول یا دوم غیبت موجه داشته باشد نمرات شهریور ماه وی به جای نمرات سالانه آن درس یا دروس منظور می‌گردد. در مورد دروس انتخابی با پیشنهاد معلم مربوط و تأیید شورای مدرسه تصمیم‌گیری خواهد شد. (اصلاحیه ۸/۶۷۳۷-۱۲۰/۸/۲۷-۸۶)

۲-۸۵- اگر دانشآموزی در امتحانات نوبت دوم یا هر دو نوبت برخی از درس‌هایی که در پایه سوم انتخاب نموده است غیبت موجه داشته باشد، بجای نمره پایانی نوبت دوم یا نوبتهاي اوّل و دوم کلمه غایب موجّه درج می‌شود. این قبیل دانشآموزان باید درس‌های باقیمانده را در دوره تابستانی یا دی ماه برابر ضوابط بطور مجدد انتخاب کنند. برای غائبين موجّه دوره تابستانی نیز به همین روال اقدام می‌شود.

۳-۸۵ : چنانچه دانشآموز در فاصله زمانی بعد از ثبت نام و قبل از شرکت در امتحانات پایانی نوبت اول ترک تحصیل کند (هر چند نمره ارزشیابی مستمر داشته باشد) برای وی کارنامه با ذکر مراتب ترک تحصیلی صادر می‌شود و آن سال جزو سال تحصیلی وی محاسبه نمی‌شود و اگر دانشآموزی بعد از امتحانات نوبت اول ترک تحصیل کند در کلیه دروس نوبت دوم غائب غیرموجه منظور و اعلام نتیجه شده و کارنامه صادر می‌شود و مراتب ترک تحصیل در سوابق تحصیلی وی قید و آن سال جزو سال تحصیلی وی منظور می‌شود. (اصلاحیه ۸/۶۷۳۷-۱۲۰/۸/۲۷-۸۶)

ماده ۸۶- اگر دانشآموزی در امتحانات نوبت دوم و دوره تابستانی یا شهریور ماه کلیه درسها غیبت موجّه داشته باشد واحدهای وی در آن سال حذف و برای او وقفه تحصیلی محسوب می‌شود و ضروری است توضیحات لازم در کارنامه و سایر مدارک تحصیلی دانشآموز قید شود.

ماده ۸۷- اگر دانشآموزی در امتحانات نوبت دوم یا شهریور ماه یا پایان دوره تابستانی در درس‌های غیرنهایی با عذر موجّه غایب باشد در صورت درخواست ولی دانشآموز، مدیر واحد آموزشی مجاز است حدائق تا دو هفته پس از آخرین امتحان از درس یا درس‌های مربوط با رعایت ضوابط امتحان بعمل آورد.

۱-۸۷- در درس‌هایی که امتحان آنها به صورت هماهنگ برگزار می‌شود سؤال دانشآموزان مشمول این ماده به صورت هماهنگ خواهد بود.

ماده ۸۸- اگر دانشآموزی در سال تحصیلی به دلیل غیبت موجّه نمره ارزشیابی مستمر نداشته باشد نمره ارزشیابی پایانی وی (به استثنای درس‌های موضوع تبصره یک ماده ۵۵) در آن نوبت

جایگزین نمره ارزشیابی مستمر می شود و این نمره توسط معلم مربوط در برگ ریزنمرات ثبت می شود.

ماده ۸۹- غیبت غیرموجه در امتحانات نهایی به منزله نمره صفر برای آن امتحان خواهد بود و چنانچه دانش آموزی در امتحانات نهایی غیبت موجه داشته باشد آن درس از درس‌های وی حذف می شود و باید با رعایت سایر شرایط مجدداً آن درس یا درسها را انتخاب کند و بصورت نهایی امتحان دهد.

ماده ۹۰- تشخیص غیبت موجه براساس دلایل و مدارک ارائه شده از طرف دانش آموز در امتحانات داخلی، با شورای واحد آموزشی و در امتحانات هماهنگ با کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش مربوط و در امتحانات نهایی با رئیس حوزه اجرا پس از هماهنگی با مدیر واحد آموزشی خواهد بود.

ماده واحده : به مدیر مدرسه اجازه داده می شود از دانش آموزی که در امتحانات پایانی یک یا چند ماده درسی به دلیل موجه غیبت کند ، در صورت در خواست ولی تا دو هفته پس از پایان انجام امتحانات ، از آن درس یا دروس امتحان بعمل آورد ، مشروط بر آنکه موجه بودن غیبت دانش آموز در امتحانات داخلی به تایید شورای مدرسه و در امتحانات هماهنگ به تایید کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش مربوط رسیده باشد ، نمره دانش آموز در این امتحان نمره قطعی همان نوبت وی خواهد بود .
تبصره : در مورد غایبین مجاز امتحانات نهایی رعایت مفاد آینه نامه امتحانات الزامي است . (رای ۶۴۹ - ۷۹/۳/۲۶ ابلاغی به شماره ۲۰۱۲۲ - ۴۰۰ / ۷۹/۳/۳۰)

شرایط فارغ التحصیلی :

ماده ۹۱- دانش آموزی فارغ التّحصیل شناخته می شود که:
الف) در کلیه واحدهای درسی دوره متوسطه در رشته مربوط (حدائق)
قبول شده باشد .

ب) معدّل کلّ وی حدائقّ ۱۰ باشد.

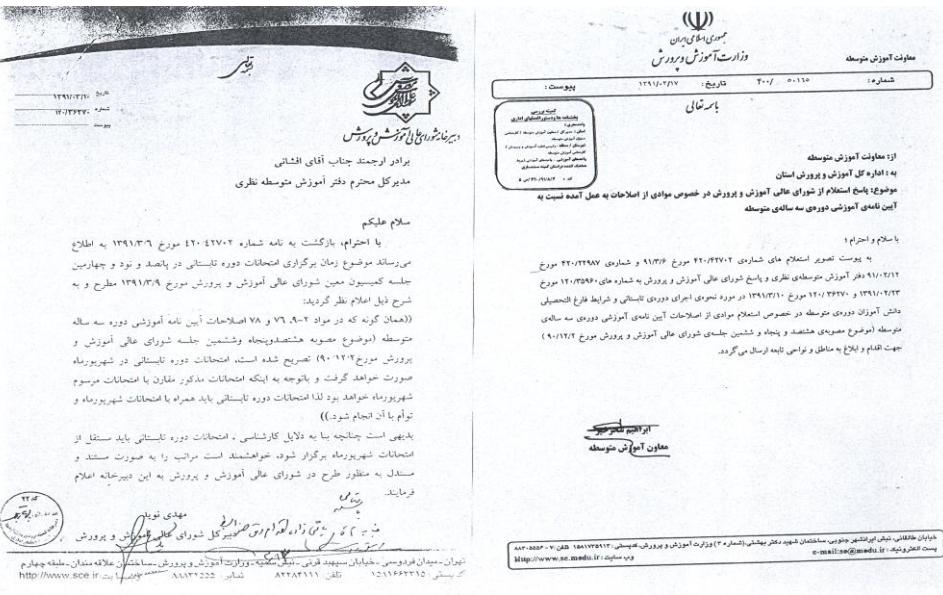
تبصره ۱ (قدیم) - چنانچه دانشآموزی از مجموعه درس‌های پایه‌های دوم و سوم (اعم ازنهایی و غیرنهایی) حداًکثر در دو عنوان درسی، آخرین نمره درس وی (سالانه^{۱۴} یا تابستانی یا غیرحضوری) ۷ و بیشتر باشد و معدّل کلّ وی نیز حدائقّ ۱۰ باشد فارغ التحصیل شناخته می‌شود. آن دسته از درس‌های شاخه فنی و حرفه‌ای که نصاب قبولی آنها ۱۲ است و استاندارد مهارت (درس‌های مهارتی) و کارورزی در شاخه کاردانش مشمول این تبصره نمی‌شوند.^{۱۵} (مفاد این تبصره از سال ۱۳۷۹ لغاًیت سال تحصیلی ۹۰-۸۹ برابر مفاد اصلاحیه بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ به بعد، قابل اجرا نمی‌باشد).

تبصره ۱ (اصلاحیه) : چنانچه دانشآموزی از مجموعه درس‌های دوره متوسطه، جداًکثر در چهار عنوان درسی (دو عنوان نهایی و دو عنوان غیرنهایی) آخرین نمره درس وی (سالانه یا تابستانی یا غیرحضوری) ۷ و بیشتر و معدّل کلّ وی نیز حدائقّ ۱۰ باشد، فارغ التحصیل شناخته می‌شود. آن دسته از درس‌های شاخه فنی و حرفه‌ای که نصاب قبولی آنها ۱۲ است و همچنین استاندارد مهارت (درس‌های مهارتی) و کارورزی در شاخه کاردانش مشمول این تبصره نمی‌شود. (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ مفاد این تبصره برای دانشآموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد، قابل اجرا می‌باشد).

- برابر تفسیر شورای عالی آموزش و پژوهش (نامه ۱۲۰/۳۵۹۶۰ مورخ ۱۳۹۱/۲/۲۳) "کلیه دانشآموزانی که قبل از سال تحصیلی ۹۰-۹۱ در دوره متوسطه روزانه قبولی پایه اول را کسب کرده‌اند، قبولی پایه اول ایشان کماکان به قوت خود باقی است و با این دانش آموزان برای فارغ التحصیلی مطابق تبصره یک ماده ۹۱(قدیم) آین نامه دوره سه ساله متوسطه روزانه قبلی رفتار شود"

۱- به استناد مصوبه سیصد و چهاردهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پژوهش مورخ ۱۲۰/۲۱۱/۹ مورخ ۸۳/۷/۴، منظور از نمره درس، نمره سالانه شامل نمرات مستمر و پایانی نوبت اول و دوم دانشآموز می‌باشد.

۲- به استناد مصوبه دویست و هشتادو هشتمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پژوهش مورخ ۸۱/۵/۱ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۱۹۷۵ مورخ ۸۱/۵/۲ کمیسیون مفاد بخشنامه ۵/۳۳۴۳/۵ مورخ ۴۶۰/۳۳۴۳/۵ اداره کل سنجش و ارزشیابی تخصصی را مغایر با تبصره یک ذیل ماده ۹۱ آین نامه آموزشی دوره سه ساله- واحدی تشخیص داد. بنابراین مفاد بخشنامه مذکور کان لم یکن تلقی می‌شود. بدیهی است استفاده از مفاد تبصره یک ماده ۹۱ نیازی به کسب حدائقّ نمره ۷ در امتحان نهایی نخواهد داشت.

تبصره ۲ - علاوه بر مفاد تبصره (۱) چنانچه دانش آموز از درسی نمره کمتر از نصاب قبولی کسب کرده باشد ولی برابر مقررات از وی پذیرفته شده باشد و معدّل کلّ وی حداقل ۱۰ باشد نیز فارغ التحصیل شناخته خواهد شد.

تبصره ۳ - درصورتی که دانش آموز شرط الف را احراز کند لیکن معدّل کلّ وی کمتر از ۱۰ باشد می تواند بمنظور تأمین شرط بند ب از درسها یی که نمره وی در آنها کمتر از ۱۲ است یک نیمسال در واحدهای آموزشی بزرگسالان بصورت غیرحضوری و پس از آن بعنوان داوطلب آزاد، درسها یی را انتخاب کند و امتحان دهد چنانچه، کمبود نمره دانش آموز، مربوط به درسها یی انتخابی باشد باید بجای آنها از درسها یی سایر رشته ها انتخاب کند و امتحان دهد .

ماده ۹۲- برای محاسبه معدّل کلّ نمرات هر دانش آموز در پایان دوره متوسطه، تعداد واحدهای هر درس در نمره پذیرفته شده آن درس (سالانه یا دوره تابستانی و شهریور ماه و یا امتحان دی ماه) ضرب می شود و مجموع حاصلضربهای بدست آمده بر مجموع واحدهای این درسها تقسیم می شود. در محاسبه معدّل کلّ تعداد واحدهای مربوط به انضباط نیز به میزان ۶ واحد لحاظ می شود.

تبصره - چنانچه واحدهای درسی گذرانده شده دانش آموز یک یا چند واحد درسی مازاد بر حدّ مجاز واحدهای رشته مربوط باشد درسها مازاد به عنوان جایگزین درسها یی انتخابی، معاف و اختیاری شاخه کارداش به نحوی که مجموع واحدهای پذیرفته شده دانش آموز ۹۶ واحد و یا حتی الامکان به ۹۶ واحد نزدیکتر باشد از وی پذیرفته می شود و مابقی

درسهای گذرانده شده مازاد بر درسهای رشته مربوط در محاسبه معدل کل دانشآموز منظور نمی‌شود.

ماده ۹۳- به دانش آموزی که موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره متوجه در رشته مربوط (حداقل ۹۶ واحد درسی بدون احتساب نمرات انضباط) شود با رعایت سایر ضوابط گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوجه (دیپلم) اعطای می‌شود.

تبصره - نمونه گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوجه توسعه اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه و پس از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش ابلاغ خواهد شد.

سایر موارد:

ماده ۹۴- امتحان دانش آموزان دوره متوجه روزانه خارج از کشور طبق مفاد این آیین نامه انجام می‌شود و امتحان دانش آموزان دوره متوجه بزرگسالان و داوطلبان آزاد خارج از کشور بر اساس آیین نامه های مربوط خواهد بود . (اصلاحیه ۸/۶۷۳۷-۱۲۰/۸/۲۷)

تبصره ۱ - دانش آموزان موضوع این ماده از انتخاب و گذراندن درس آمادگی دفاعی معاف هستند و لازم است معادل واحد این درس را از سایر دروس رشته های دیگر انتخاب نموده و بگذرانند . (اصلاحیه ۸/۶۷۳۷-۱۲۰/۸/۲۷)

تبصره ۲ - دانش آموزان دوره متوجه خارج از کشور که واجد شرایط تحصیل در دوره روزانه هستند ولی واحد آموزشی دوره متوجه در شهر محل سکونت آنان وجود ندارد ، به صورت غیر حضوری تحصیل می نمایند این قبیل دانش آموزان صرفا " در ارزشیابی پایانی نوبت دوم شرکت نموده و برای آنها ارزشیابی های مستمر نوبت های اول و دوم و پایانی نوبت اول لحاظ نخواهد شد و معدل آنها صرفا " بر اساس نمرات مأموره در ارزشیابی پایانی نوبت دوم محاسبه می شود . (اصلاحیه طی بخشنامه شماره ۸۸/۸/۳ - ۴۶۰/۴۲۴۱۷/۱۰)

تبصره ۳ - دانش آموزان بزرگسالان خارج از کشور می توانند از طریق پایگاه الکترونیکی دفتر مدارس خارج از کشور ثبت نام و برابر ضوابط در امتحانات شرکت نمایند . (اصلاحیه طی بخشنامه شماره ۸۸/۸/۳ - ۴۶۰/۴۲۴۱۷/۱۰)

ماده ۹۵- امتحان دانش آموزان واحدهای آموزشی بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل کشور بر اساس آیین نامه امتحانات ویژه بزرگسالان و داوطلبان آزاد خواهد بود.

فصل پنجم: شیوه هدایت تحصیلی دانش آموزان و ضوابط آن

ماده ۹۶- هدف:

هدایت دانش آموز به مناسب ترین شاخه یا رشته تحصیلی ، بر اساس استعداد و علاقه وی و به تناسب امکانات و نیازهای کشور.

ماده ۹۷- ادارات کل آموزش و پرورش استانها خط مشی های هدایت تحصیلی را با توجه به سیاست های کلی توسعه و ضوابط هدایت تحصیلی اعلام شده با تأکید بر نیازهای شغلی که توسط وزارت متبع به آنها ابلاغ می شود، به ادارات آموزش و پرورش شهرستان ، منطقه و نواحی ابلاغ می کنند.

ماده ۹۸- شهرستانها، مناطق و نواحی ، ظرفیتهای شاخه / رشته تحصیلی را در هر سال تحصیلی به طور کتبی با توجه به امکانات به واحدهای آموزشی اعلام می کنند.

ماده ۹۹- مسؤولان منطقه ، ناحیه یا شهرستان با همکاری مدیران و مشاوران واحدهای آموزشی در طول هر سال تحصیلی خط مشی های توسعه و تعديل ظرفیت هر شاخه / رشته را بر اساس علاقه و استعدادها و تقاضاهای دانش آموزان و اولیای آنان به اداره کل آموزش و پرورش استان اعلام می کنند . ادارات کل اطلاعاتی را که به این ترتیب حاصل می شود در تدوین خط مشی های هدایت تحصیلی منظور خواهند کرد.

ماده ۱۰۰- مشاوران، کلیه اولیاء دانش آموزان پایه اوّل را مطابق تقویم اجرایی ، به واحد آموزشی دعوت می کنند و ضمن توضیح اهداف نظام آموزش متوسطه در مورد سیاستهای آتی کشور، مسائل علمی ، فرهنگی، فناوری و میزان نیاز جامعه به تخصصهای مختلف و اهمیت هریک از شاخه ها / رشته های تحصیلی، آنان را راهنمایی می کنند و پس از برگزاری جلسات متناسب در نیمه دوم فروردین سال اوّل، نمون برگ شماره (۴) (نظر والدین دانش آموز در مورد شاخه / رشته تحصیلی دانش آموز) را ارائه و در نیمه اوّل اردیبهشت جمع آوری می کنند.

ماده ۱۰۱- مشاور باید، در طول سال تحصیلی پایه اوّل به طور گروهی و انفرادی طی جلساتی با دانش آموزان، اطلاعات مورد نیاز را در خصوص رشته های تحصیلی، مشاغل مرتبط، سیاستهای توسعه ... در اختیار آنان قرار دهد و سپس نمون برگ شماره ۳ (نظرخواهی از دانش آموز) را در نیمه دوّم فروردین سال اوّل به آنان تحویل و در نیمه اوّل اردیبهشت جمع آوری کند.

ماده ۱۰۲ - مشاور باید، با همکاری مدیر دروس پس از توجیه معلمان، نمون برگ شماره ۲ (نظر معلمان درسهای مربوط نسبت به وضعیت درسی دانش آموزان) را بعد از امتحانات نوبت اوّل در اختیار معلم مربوط قرار دهد و حدّاًکثر دو هفته قبل از شروع امتحانات نوبت دوم سال اوّل جمع آوری کند و پس از انتقال به نمون برگ شماره (۵) هر دانش آموز، امتیاز رشته‌ها را محاسبه کند و مورد استفاده قرار دهد.

ماده ۱۰۳ - مشاور، پس از جمع‌بندی نتایج آزمونهای استعداد و رغبت، نظرخواهی از معلمان، اولیا، دانش آموز و بررسی مدارک موجود در پروندهای تربیتی تحصیلی و نمرات مربوط نمون برگ شماره ۵، را تکمیل و نظر خود را در هر یک از شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی در مورد دانش آموز با لحاظ اولویتها در نمون برگ شماره یک ثبت می‌کند.

تبصره - در واحدهای آموزشی که مشاور به میزان مورد نیاز وجود ندارد بر اساس شیوه نامه‌ای که اداره کل مشاوره و بهداشت مدارس با هماهنگی سایر دفاتر ذیربسط ابلاغ می‌کند نیروی انسانی مورد نیاز جهت انجام امور هدایت تحصیلی دانش آموزان تأمین خواهد شد.

ماده ۱۰۴ - معلمان موظفند به منظور بررسی وضعیت آموزشی دانش آموز در درس‌های مختلف با مشاور همکاری لازم را داشته باشند.

ماده ۱۰۵ - متصلی امور دفتری یا مسؤول ثبت نمرات موظف است نمرات درسهای مرتبط با شاخه‌ها و رشته‌ها و امتیاز بررسیهای مشاوره‌ای را در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت و امضاء کند.

ماده ۱۰۶ - مسؤولیت حسن اجرای امر هدایت تحصیلی دانش آموزان و تأیید نهایی نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی به عهده مدیر واحد آموزشی می‌باشد.

ماده ۱۰۷ - نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی باید همزمان با اعلام نتایج امتحانات خردادماه سال اوّل برای دانش آموز صادر شود. و پس از تأیید و امضاء آن توسط مسؤول ثبت نمرات، مشاور و مدیر واحد آموزشی با دعوت از اولیاء دانش آموز در اختیار آنان قرار گیرد.

تبصره (۱) - دانش آموزی که شرایط شاخه / رشته مورد نظر خود را کسب نکرده است، مطابق با

ماده ۱۱۱ این فصل شرایط وی بررسی و پس از راهنماییهای لازم حدّاًکثر تا پایان شهریورماه مجدداً نسبت به تکمیل نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی عنداللزوم اقدام خواهد شد.

تبصره (۲) : برای هنرجویان رشته های موسیقی نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی صادر

نمی شود (اصلاحیه ۲۰۲۲۵/۲ - ۴۰۰/۸/۲)

ماده ۱۰۸: ملاکهای هدایت تحصیلی

الف: نمرات دوره راهنمائی تحصیلی و پایه اوّل متوسّطه دانشآموز برابر نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی (به میزان ۵۰ امتیاز)

ب : نظر مشاور بر اساس بررسیهای مشاوره‌ای (به میزان ۵۰ امتیاز)

ماده ۱۰۹ - ضوابط مربوط به نمرات درسی رشته‌ها و شاخه‌های مختلف

۱- رشته ریاضی فیزیک:

۱-۱- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هریک از درس‌های ریاضی و علوم تجربی در سه پایه در دوره راهنمائی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۱-۲- نمره درس ریاضی (۱) (پایه اول) در دوره متوسّطه حداقل ۱۲ باشد و درس فیزیک (۱) و آزمایشگاه را با موفقیت (کسب حداقل نمره ۱۰) گذرانده باشد.

۱-۳- مجموع نمرات درس‌های مرتبط با رشته در دوره راهنمائی و پایه اوّل دوره متوسّطه باید حداقل ۹۶ باشد و یا به عبارت دیگر معدّل درس‌های مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۲- رشته علوم تجربی:

۲-۱- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درس‌های ریاضی و علوم تجربی، در سه پایه در دوره راهنمائی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲-۲- در دوره متوسّطه درس‌های ریاضی (۱)، شیمی (۱) و آزمایشگاه و علوم زیستی و بهداشت (درس‌های پایه اوّل) را با موفقیت (کسب نمره حداقل ۱۰) گذرانده باشد و حداقل در یکی از سه درس مذکور نمره ۱۲ اخذ کرده باشد.

۲-۳- مجموع نمرات درس‌های مرتبط با رشته در دوره راهنمائی و پایه اوّل دوره متوسّطه باید حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدّل درس‌های مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۳- رشته ادبیات و علوم انسانی:

۳-۱- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هریک از درس‌های ادبیات فارسی (معدّل درس‌های فارسی، دستور، املاء و انشاء) و عربی در سه پایه در دوره راهنمائی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۳-۲- در درس‌های ادبیات فارسی (۱)، زبان فارسی (۱)، عربی (۱) و مطالعات اجتماعی پایه اوّل متوسّطه نمره حداقل ۱۰ را کسب کرده باشد و نمره درس ادبیات (معدّل نمرات درس‌های ادبیات فارسی (۱) و زبان فارسی (۱)) حداقل ۱۲ باشد.

۳-۳- مجموع نمرات درس‌های مرتبط با رشته در دوره راهنمائی و پایه اوّل دوره متوجه باشد حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدّل درس‌های مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۴- رشته علوم و معارف اسلامی:

۱- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درس‌های ادبیات فارسی (معدّل درس‌های فارسی، دستور، املاء و انشاء) و عربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲- در درس‌های ادبیات فارسی (۱)، زبان فارسی (۱)، (که معدّل آنها بعنوان نمره درس ادبیات در نمون برگ ثبت می‌شود) عربی (۱) و تعلیمات دینی و قرآن (۱) نمره حداقل ۱۰ را کسب کرده باشد و حداقل در یکی از دو درس عربی (۱) یا تعلیمات دینی و قرآن (۱) نمره ۱۲ اخذ کرده باشد.

۳-۴- مجموع نمرات درس‌های مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اوّل دوره متوجه باشد حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدّل درس‌های مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۵- شاخه فنی و حرفه‌ای:

۱-۵- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درس‌های ریاضی، علوم تجربی و حرفه‌وفن در سه پایه در دوره راهنمایی بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲-۵- در دوره متوجه از درس ریاضی (۱) نمره حداقل ۱۰ و از درس کارگاه خوداتکائی نمره حداقل ۱۲ کسب کرده باشد چنانچه نمره درس کارگاه خوداتکائی دانش‌آموز کمتر از ۱۲ باشد در هدایت تحصیلی وی منظور نمی‌شود.

۳-۵- مجموع نمرات درس‌های مرتبط با شاخه، در دوره راهنمایی و پایه اوّل دوره متوجه باشد حداقل ۱۳۲ باشد و در صورت عدم انتخاب یا حذف درس کارگاه خوداتکائی حداقل ۱۲ باشد . یا به عبارت دیگر معدّل درس‌های مرتبط با شاخه از ۱۲ کمتر نباشد.

۶- شاخه کارداش:

۱-۶- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درس‌های حرفه‌وفن و هنر، در سه پایه در دوره راهنمایی بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۶-۲- در دوره متوسطه از درس کارگاه خوداتکائی نمره حداقل ۱۰ کسب کرده باشد. چنانچه نمره درس کارگاه خوداتکائی دانشآموز کمتر از ۱۰ باشد در هدایت تحصیلی وی منظور نمی شود.

۶-۳- مجموع نمرات درسهای مرتبط با شاخه در دوره راهنمایی و پایه اوّل متوسطه دانشآموز در صورت انتخاب درس کارگاه خود اتکائی حداقل ۷۰ و در صورت عدم انتخاب یا حذف درس کارگاه خوداتکائی حداقل ۶۰ باشد یا به عبارت دیگر معدّل درسهای مرتبط با شاخه از ۱۰ کمتر نباشد.

۶-۴- دانشآموزبرای ورود به برخی از رشته‌های مهارتی در شاخه کاردانش علاوه بر احراز شرایط فوق الذکر باید ضوابط خاص رشته (در محدوده درسهای پایه اوّل) را که معاونت آموزشی تعیین می‌کند کسب کند.

تبصره - نمرات دوره راهنمایی دانشآموزی که به دلایل موجّه نظیر: شرکت درامتحانات جامع دوره راهنمایی، شرکت در امتحان تعیین پایه (موضوع ماده هفتاد (۷۰) این آیین‌نامه)، تحصیل در مدارس غیر ایرانی خارج از کشور، و بروز حوادثی از قبیل، سیل، زلزله، جنگ، آتش‌سوزی و... فاقد نمرات پایه‌های اوّل و دوم و سوم راهنمایی تحصیلی است به شرح ذیل محاسبه می‌شود :

الف - چنانچه نمرات پایه اوّل یا دوم و یا هر دو پایه دوره راهنمایی موجود نباشند نمرات درسهای مرتبط پایه سوم راهنمایی برای درسهای همنام پایه‌های مذکور نیز منظور می‌شود و با رعایت سایر ضوابط در نمون برگ شماره یک‌هدایت تحصیلی ثبت می‌گردد.

ب - چنانچه نمرات پایه سوم دوره راهنمایی موجود نباشد نمون برگ شماره یک‌هدایت تحصیلی براساس نمرات درسهای مرتبط پایه اوّل متوسطه با رعایت سایر ضوابط تنظیم می‌شود.

ماده ۱۱۰- بررسیهای مشاوره‌ای مندرج در بند ب ماده یک‌صد و هشت (۱۰۸) به شرح زیر می‌باشد:

با توجه به اهمیت بررسیهای مشاوره‌ای که در طول تحصیل دانشآموز، از طریق گردآوری اطلاعات و به شیوه‌های گوناگون انجام می‌شود. ۵۰ امتیاز به این قسمت اختصاص داده

شده است. در این بررسیها مشاور موارد زیر را در نظر می‌گیرد و امتیاز آن را محاسبه می‌کند.

- ۱- نظر اولیای دانشآموز ۵ امتیاز
 - ۲- نظر دانشآموز ۵ امتیاز
 - ۳- نظر معلمان درس‌های مربوط ۱۰ امتیاز
 - ۴- نتایج آزمونهای رغبت و استعداد (هر کدام ۱۰ امتیاز) ۲۰ امتیاز
 - ۵- نظر مشاور براساس بررسی پرونده تربیتی تحصیلی ۱۰ امتیاز
- تبصره - هر یک از موارد یاد شده براساس شیوه‌نامه‌های مربوط و جداول پیوست و با توجه به وظیفه مشاور در این خصوص تنظیم می‌شود.

ماده ۱۱۱ - تعیین مجدد شاخه یا رشته تحصیلی

دانشآموزی که بعد از امتحانات خرداد ماه پایه اوّل به دلایل زیر شرایط هیچ یک از شاخه‌ها و رشته‌ها و یا شاخه و رشته دلخواه یا شاخه و رشته‌ای که در محل سکونت آنها وجود دارد را کسب نکرده است حداقل تا پایان شهریورماه یا مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی ۹۰-۹۱ به بعد، قابل اجرا می‌باشد) پایه اوّل می‌تواند براساس موارد ذیل و رعایت سایر ضوابط با نظر مشاور نسبت به تعیین رشته مجدد اقدام نماید.

الف- علت عدم کسب شرایط شاخه یا رشته تحصیلی مورد نظر ممکن است یک، دو، سه یا چهار دلیل زیر باشد:

- ۱- موفق به کسب نمره ۱۰ از درس یادرسهای مرتبط پایه اوّل متوسطه نشده باشد.
- ۲- نمره درس یا درس‌های اختصاصی رشته از حد نصاب (۱۲) کمتر باشد (ویژه رشته‌های نظری)
- ۳- نمره درس یادرسهای سه پایه راهنمایی از حد نصاب (۳۰) کمتر باشد.
- ۴- مجموع نمرات سه پایه راهنمایی و پایه اوّل متوسطه در درس‌های مرتبط با شاخه یارشته از حد نصاب مقرر کمتر باشد یا به عبارت دیگر معدل درس‌های مرتبط با شاخه یا رشته به ارزش (به استثنای شاخه کاردانش که معدل ۱۰ نیاز دارد) ۱۲

ب: طبق موارد ذیل کسری نمرات بررسی و ارائه طریق می‌شود .

- ۱- چنانچه علت عدم احراز شرایط شاخه یا رشته مورد نظر مربوط به نداشتن نمره (۱۰) از درس یا درس‌های پایه اوّل متوسطه باشد دانشآموز می‌تواند پس از شرکت در امتحانات شهریور ماه، مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و

مفاد آن برای دانش آموzan ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد ، قابل اجرا می باشد) پایه اوّل و اخذ نمره ۱۰ از درس یا درسهای مربوط و کسب سایر شرایط با صدور نمون برگ مجدد هدایت تحصیلی برای وی به شاخه یا رشته دلخواه هدایت شود.

۱۱۱-۲- چنانچه علت عدم احراز شرایط شاخه یارشته موردنظر بدلیل نداشتن نمره ۱۲ از درس یا درسهای اختصاصی باشد(ویژه رشته‌های نظری)دانش آموز می تواند با نظر مشاور در امتحان تعیین درس یادرسهای مربوط درشهریورماه و مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموzan ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد ، قابل اجرا می باشد) پایه اوّل شرکت کند و درصورت کسب شرایط به شاخه یارشته موردنظر هدایت شود.

۱۱۱-۳- درصورتی که دانش آموز شرایط شاخه یارشته موردنظر را به دلیل عدم کسب حد نصاب (۳۰) از درسهای مرتبط دوره راهنمایی احراز نکرده باشد درصورت داشتن معدل ۱۲ از درسهای مرتبط پایه اوّل متوسطه و یا کسب آن از طریق امتحان تعیین رشته و داشتن سایر شرایط می تواند با نظر مشاور به شاخه یارشته موردنظر هدایت شود.

۱۱۱-۴- چنانچه مجموع نمرات درسهای مرتبط با شاخه یا رشته در دوره راهنمایی و پایه اوّل متوسطه دانش آموز به حد نصاب مقرر نرسد در صورت داشتن معدل ۱۲ از درسهای مرتبط با شاخه یارشته در پایه اوّل متوسطه می تواند با نظر مشاور به شاخه یارشته موردنظر هدایت شود(لازم به یادآوری است ، در شاخه نظری نمره درس اختصاصی دانش آموز نیز باید حداقل ۱۲ باشد)

تبصره ۱- چنانچه معدل درسهای مرتبط پایه اوّل متوسطه دانش آموز ۱۲ نباشد نظر مشاور به شاخه یا رشته موردنظر هدایت شود.(لازم به یادآوری است ، در شاخه نظری نمره درس اختصاصی دانش آموز نیز باید به حداقل ۱۲ برسد). به ۱۲ برساندو یا معدل درسهای مرتبط با شاخه یارشته (معدل مجموع نمرات درسهای مرتبط با شاخه یارشته در دوره راهنمایی و پایه اوّل متوسطه) وی در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی به ۱۲ برسد.

تبصره ۲- دانش آموز مقاضی شاخه کار دانش مشمول بندهای ۱۱۱-۳ و ۱۱۱-۴ نمی شود و در صورت کسری نمره با نظر مشاور می تواند به شاخه مذکور هدایت شود.

۱۱۱-۵- زمان تعیین شاخه یا رشته مجدد حداًکثر تا پایان شهریورماه یا مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموzan ورودی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد ، قابل اجرا می باشد) پایه اوّل می باشد و دانش آموز می تواند در امتحان تعیین رشته درس یا درس‌هایی که شرایط را برای وی در شاخه و یا رشته‌های موردنظر فراهم می کند

همزمان با امتحانات شهریورماه یا مهرماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد، قابل اجرا می باشد) شرکت کند.

تبصره : چنانچه دانش آموز پایه اول رشته های موسیقی در پایان خرداد ماه و قبل از امتحانات شهریور ماه یا مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد قابل اجرا می باشد) متقاضی ادامه تحصیل در شاخه یا رشته دیگری باید در شهریور ماه و مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد، قابل اجرا می باشد) علاوه بر شرکت در امتحانات دروس تجدیدی (دروس عمومی و مشترک) خود در امتحانات دروس فیزیک (۱) و آزمایشگاه ، شیمی (۱) و آزمایشگاه ، مطالعات اجتماعی ، علوم زیست و بهداشت شرکت کند و سپس بر اساس آئین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه (شیوه سالی - واحدی) برای وی کارنامه سالانه صادر شود . از این قبیل دانش آموزان دروس انتخابی پایه اول به صورت ضربدری از آنان پذیرفته می شود .

شیوه نامه اجرایی هدایت تحصیلی دانش آموزان موضوع این تبصره توسط معاونت پرورشی و فرهنگی تنظیم و اعلام خواهد شد .(اصلاحیه ۴۰۰/۲۲۲۰۲۲۵ - ۸۰/۸/۲ و اصلاحیه ۱۳۹۱/۱/۲۲ ۱۲۰/۳۵۳۲۲)

۶-۱۱۱- امتحان تعیین رشته مطابق با فصل چهارم این آئین نامه برگزار می شود و نمره آن همانند امتحانات درس های شهریور ماه محاسبه می شود و در کارنامه تحصیلی و نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی دانش آموز (با عنوان تعیین رشته) ثبت شده و تأثیری در معدل سالانه یا کل دانش آموز ندارد و صرفاً در هدایت تحصیلی مورد استفاده قرار می گیرد .

۷-۱۱۱- چنانچه دانش آموز شرایط شاخه یا رشته ای را کسب کند ولی ظرفیت برای پذیرش وی وجود نداشته باشد و یا رشته مربوط در محل سکونت وی نباشد لازم است با نظر مشاور و تأیید شورای واحد آموزشی و موافقت اداره آموزش و پرورش مربوط به یکی از رشته های موجود که بر اساس نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی بالاترین امتیاز را دارد هدایت شود . در هر صورت در پایان پایه اول باید رشته تحصیلی دانش آموزان قبول شده تعیین شده باشد . لازم به یادآوری است بمنظور اخذ موافقت اداره آموزش و پرورش فهرست اسامی دانش آموزان مشمول این بند به رشته های پیشنهادی به کمیته اجرایی منطقه

ارسال و پس از موافقت کمیته مذکور اقدام لازم انجام می شود. شیوه نامه اجرائی این بند هرساله توسط معاونت آموزشی ابلاغ می شود.

۱۱۱-۸ در صورت اجرای بندهای ۱۱۱-۲، ۱۱۱-۳، ۱۱۱-۴، ۱۱۱-۷ باید توضیحات لازم توسط مشاور در قسمت ملاحظات نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت شود و به تأیید و امضاء وی برسد.

ماده ۱۱۲: تغییر شاخه یا رشته:

دانش آموزی که در پایه دوم به تحصیل اشتغال دارد چنانچه متقاضی تغییر شاخه یا رشته باشد (اعم از اینکه شرایط رشته مورد تقاضا را در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی کسب کرده یا نکرده باشد) بانظر مشاور و رعایت موارد ذیل می تواند در پایه سوم به شاخه یا رشته دلخواه هدایت شود.

۱۱۲-۱ دانش آموزی که متقاضی تغییر رشته به رشته های شاخه نظری است باید در خرداد یا شهریورماه یا مهرماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد، قابل اجرا می باشد) پایه دوم در امتحان تغییر رشته درس های تخصصی پایه دوم رشته جدید (صرفًا درس هایی که پیش نیاز درس های پایه سوم رشته جدید هستند) شرکت کند و چنانچه از کلیه درس های مذکور نمره قبولی کسب کند با تغییر رشته وی موافقت می شود.

۱۱۲-۲ تغییر رشته دانش آموزان شاخه های نظری یا کار دانش به رشته های شاخه فنی و حرفه ای و یا تغییر رشته در همان شاخه، منوط به توفیق در امتحانات کلیه درس های اختصاصی پایه دوم رشته جدید در خرداد یا شهریورماه یا مهرماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد، قابل اجرا می باشد) همان سال با در نظر گرفتن ظرفیت پذیرش در رشته هایی می باشد که اسامی آن از سوی معاونت آموزشی اعلام خواهد شد.

۱۱۲-۳ تغییر شاخه یا رشته از سایر شاخه ها و رشته های مهارتی شاخه کار دانش بلا منع است و در مواردی که دانش آموز بخواهد در واحد های آموزشی کار دانش دولتی تحت پوشش آموزش و پرورش ادامه تحصیل دهد به لحاظ رعایت ظرفیت رشته های مهارتی موافقت اداره آموزش و پرورش منطقه نیز الزامی است.

۱۱۲-۴ زمان تغییر شاخه یا رشته در دوره روزانه حد اکثر تا پایان شهریورماه یا مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد، قابل اجرا می باشد) پایه دوم می باشد و دانش آموز موظف است حد اکثر تا دو هفته قبل از

شروع امتحانات خرداد یا شهریورماه یا مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد ، قابل اجرا می باشد) تقاضای کتبی خود را به مدیر واحد آموزشی تحويل دهد تا نسبت به انجام مراحل تغییر رشته اقدام شود.

تذکر - دانش آموز مقاضی تغییر رشته می تواند درس های امتحان تغییر رشته را حد اکثر در دو

مرحله خرداد و شهریورماه یا مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه ۱۲۰/۳۵۳۲۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد ، قابل اجرا می باشد) پایه دوم امتحان دهد.

۱۱۲-۵- شرکت دانش آموز در امتحان درس های تغییر رشته همراه با امتحان درس های پایه دوم رشته اولیه وی بلا مانع است. نمره درس های امتحان تغییر رشته همانند درس های غیر حضوری محاسبه می شود و چنانچه دانش آموز در امتحان کالیه درس های تغییر رشته نمره قبولی کسب کند و تغییر رشته دهد نمرات درس های مذکور از وی پذیرفته می شود و صرفاً در معدل کل دانش آموز در رشته جدید منظور خواهد شد.

۱۱۲-۶- هزینه امتحان درس های تغییر رشته معادل با تعرفه امتحانات داوطلبان آزاد از دانش آموز دریافت می شود.

۱۱۲-۷- درس های گذرانده شده دانش آموزی که با تقاضای تغییر شاخه یا رشته وی موافقت می شود با درس های رشته جدید مطابقت داده می شود و درس های مازاد در سقف مجاز بعنوان درس های انتخابی (و درس های اختیاری در شاخه کار دانش) پذیرفته می شود و دانش آموز موظف است سایر درس های عمومی و اختصاصی پایه دوم رشته جدید را که نگذرانده است با رعایت سایر ضوابط انتخاب کند و بگذراند .

تبصره (۱) ماده ۱۱۲- درس هایی که از نظر محتوا با درس های رشته جدید تطبیق دارد براساس جدولی که از سوی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی تهیه و ابلاغ می شود به جای درس های رشته جدید پذیرفته می شود .

تبصره (۲) ماده ۱۱۲- چنانچه دانش آموز قبولی پایه دوم متوسطه شاخه نظری یا فنی و حرفه ای ، پایه دوم را در شاخه کار دانش تکرار کند ، می تواند در واحد های آموزشی روزانه در پایه دوم ثبت نام نموده و بار عایت سایر شرایط ادامه تحصیل دهد . در این صورت کلیه دروس گذرانده پایه دوم شاخه قبلی حذف و آن سال تحصیلی به سقف سنت امتحان آموز افزوده می شود . (اصلاحیه شماره

تبصره (تکراری ۲) ماده ۱۱۲ - دانش آموز پایه دوم شاخه نظری چنانچه بخواهد پایه دوم شاخه فنی و حرفه ای را تکرار کند مشروط بر آنکه ضوابط ورود به شاخه فنی و حرفه ای را در پایه اول کسب کرده باشد و با شرکت در امتحانات تعیین رشته مجدد (موضوع ماده ۱۱۱ همین آیین نامه) در خرداد یا شهریور ماه و مهر ماه (برابر مقاد بخشنامه ۱۳۹۱/۱/۲۲ مورخ ۱۴۰/۳۵۳۲۲ کلمه مهر ماه اضافه شد و مقاد آن برای دانش آموزان ورودی ۹۱-۹۰ به بعد، قابل اجرا می باشد) پایه دوم ، شرایط ورود به شاخه فنی و حرفه ای را کسب کند می تواند در واحد های آموزشی روزانه در پایه دوم شاخه فنی و حرفه ای ثبت نام نموده و با رعایت سایر شرایط ادامه تحصیل دهد . در این صورت کلیه دروس پایه دوم شاخه نظری حذف و آن سال تحصیلی به سقف سنتوایت تحصیل دانش آموز افزوده می شود . (اصلاحیه ۲۰۲۲/۸/۲-۴۰۰/۲۰۲۲/۲)

ماده ۱۱۳ : کلید امتیازهای نمرات دانش آموز :

۱-۱۱۳- امتیاز هر یک از دانش آموزان بشرح زیر تعیین می شود و در نمون برگ هدایت تحصیلی ثبت می شود . با در نظر گرفتن ۰ ۵ امتیاز برای نمره ها، امتیاز هر یک نمره برابر ۵/۵ خواهد بود . (امتیاز هر یک نمره $= \frac{۲۰}{۵} = ۴$) بدین صورت اگر دانش آموزی مدل نمراتش در شاخه یا رشته ای ۱۵ باشد در مجموع، امتیاز نمره های وی در آن شاخه یا رشته برابر $\frac{۳۷}{۵}$ خواهد بود .

$$(۱۵ \times \frac{۲}{۵} = \frac{۳۷}{۵})$$

تبصره - در محاسبه امتیاز مدل، تا یک رقم اعشار محاسبه و درج شود

کلیدهای امتیازهای آزمون :

۲-۱۱۳- اجرا، تصحیح، نمره گذاری و تفسیر نتایج آزمونهای مربوط به هدایت تحصیلی از وظایف مشاور است که در خصوص اجرای آزمونهای آزمون می تواند از همکاری سایر عوامل اجرایی واحد آموزشی بهره مند شود . امتیازهای مربوط به آزمون شامل موارد زیر می باشد .

آزمون رغبت	۱۰ امتیاز	(مطابق با شیوه نامه مربوط)
آزمون استعداد	۱۰ امتیاز	(مطابق با شیوه نامه مربوط)

تبصره ۱- مشاور می تواند از بررسیهای خود در موارد خاص که نیاز به اجرای آزمونهای دیگر باشد، استفاده کند که امتیاز آن جزء ۱۰ امتیاز بررسیهای مشاوره ای لحاظ خواهد شد .

تبصره ۲- امتیاز آزمون استعداد و رغبت رشته علوم و معارف اسلامی همانند رشته‌ادبیات و علوم انسانی می‌باشد.

تبصره ۳- در مواردی که دانشآموز هیچ یک از درس‌های هنر یا کارگاه خوداتکایی را انتخاب نکرده باشد امتیاز نظر معلم برای شاخه کارداش به امتیاز نظر مشاور در نمون برگ شماره ۵ اضافه می‌شود.

۱۱۳-۳- امتیازهای نمون برگ نظر خواهی از دانشآموز (۵ امتیاز)

انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم و انتخاب نکرده
پنج امتیاز	چهار امتیاز	سه امتیاز	دو امتیاز	یک امتیاز	صفرا می‌باشد

۱۱۳-۴- امتیازهای نمون برگ نظر خواهی از والدین (۵ امتیاز)

انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم و انتخاب نکرده
پنج امتیاز	چهار امتیاز	سه امتیاز	دو امتیاز	یک امتیاز	صفرا می‌باشد

۱۱۳-۵- امتیازهای نمون برگ نظر خواهی از معلّمان (۱۰ امتیاز)

عالی	خیلی خوب	خوب	متوسط	ضعیف	بی جواب
ده امتیاز	هشت امتیاز	شش امتیاز	چهار امتیاز	دو امتیاز	صفرا می‌باشد

ماده ۱۱۴- هدایت تحصیلی دانشآموزان واحدهای آموزشی بزرگسالان، ایثارگران، استعدادهای درخشان، استثنایی، داوطلبان آزاد و دانشآموز تطبیقی تابع ضوابط خاص خود می‌باشد.

ماده ۱۱۵- شیوه‌نامه اجرایی هدایت تحصیلی دانشآموزان توسط اداره کل مشاوره و بهداشت مدارس تنظیم و به استانها ابلاغ می‌شود.

موضوع: آئین‌نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه (سالی - واحدی) موضوع بخشنامه شماره ۷۸/۵/۳۱ - ۴۰۰/۰۰۲۷۷ در جلسات ۲۳۲ و ۲۳۳ و ۲۳۶ و ۲۳۷ مورخ ۷۸/۵/۴ و ۷۹/۵/۱۱ و ۷۹/۵/۲۵ و ۷۹/۶/۸ و ۷۹/۵/۱ و ۷۹/۵/۵ مورد بازنگری قرار گرفت و در پنج فصل و ۱۱۵ ماده و ۹۶ تبصره به تصویب گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پژوهش (هیأت اجرائی نظام جدید آموزش متوسطه) رسید . صحیح است به مورد اجرا گذارده شود.

400/20138
1379/6/15

حسین مظفر
وزیر آموزش و پرورش

رونوشت - به دفتر / اداره کل سازمان جهت اطلاع و اقدام لازم ایفاد می شود.

نمون برگ شماره ۲: نظر خواهی از معلمان

لیست درس:

هرکار محترم: خواهشمند است با توجه به مشاهده خود در جریان فعالیت های آموزشی دانش آموزان در طول سال تحصیلی جاری بر اساس ملاکهای زیر در ستون مربوط بر اساس مقیاس های عالی (۱۰) خیلی خوب (۸) خوب (۶) متوسط (۴) ضعیف (۲) امتیاز گذاری نمایید.

- شرکت فعال در واحدهای کار ارائه شده
- علاقه مندی و خلاقیت و ابتکار عمل در درسها
- انجام تکالیف و وظایف معلوہ بدون وقفه
- سرعت یادگیری و انتقال

ردیف	نام و نام خانوادگی دانش آموز	شماره دانش آموزی	امتیاز	ردیف	نام و نام خانوادگی دانش آموز	شماره دانش آموزی	امتیاز	ردیف
۱			۲۱					
۲			۲۲					
۳			۲۳					
۴			۲۴					
۵			۲۵					
۶			۲۶					
۷			۲۷					
۸			۲۸					
۹			۲۹					
۱۰			۳۰					
۱۱			۳۱					
۱۲			۳۲					
۱۳			۳۳					
۱۴			۳۴					
۱۵			۳۵					
۱۶			۳۶					
۱۷			۳۷					
۱۸			۳۸					
۱۹			۳۹					
۲۰			۴۰					

امضاء

نام و نام خانوادگی مسئول جمع آوری نمون برگ

تاریخ ثبیل

نام و نام خانوادگی معلم:

تاریخ تنظیم

نمون برگ شماره ۳

دانش آموز گرامی:

نظر به اهمیت انتخاب صحیح شاخه یا رشته تحصیلی و نقش آن در تعیین سرنوشت شما، خواهشمند است علاقمندی خود را (پس از مشورت و کسب آگاهیهای لازم) نسبت به هر یک از شاخه یا رشته های تحصیلی به ترتیب اولویت در جدول زیر ثبت فرمایید.

نام شاخه ها و رشته های تحصیلی: ۱- کارداش ۲- فنی و حرفه ای- ۳- ادبیات و علوم انسانی- ۴- علوم و معارف اسلامی- ۵- علوم تجربی- ۶- ریاضی فیزیک

امتیاز	۵	۴	۳	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	۱	۰
مقیاس	انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم	امتحاب
نام شاخه یا رشته							

نام و نام خانوادگی مشاور
تاریخ دریافت نمون برگ
امضاء

نام و نام خانوادگی دانش آموز:
تاریخ تنظیم نمون برگ
امضاء

نمون برگ شماره ۴

والدین گرامی:

نظر به اهمیت انتخاب صحیح شاخه یا رشته تحصیلی فرزندان و نقش آن در تعیین سرنوشت عزیزان شما، خواهشمند است علاقمندی خود را نسبت به هر یک از شاخه یا رشته های تحصیلی که مایلید فرزندتان در آنها تحصیل کند (پس از مشاورت و کسب آگاهیهای لازم) به ترتیب اولویت در جدول زیر ثبت فرمایید.

نام شاخه ها و رشته های تحصیلی: ۱- کارداش ۲- فنی و حرفه ای- ۳- ادبیات و علوم انسانی- ۴- علوم و معارف اسلامی- ۵- علوم تجربی- ۶- ریاضی فیزیک

امتیاز	۵	۴	۳	۲	۱	۰
مقیاس	انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم
نام شاخه یا رشته						

نام و نام خانوادگی دانش آموز:
نام و نام خانوادگی ولی دانش آموز:
تاریخ دریافت نمون برگ
امضاء

تعاریف مربوط به فصل چهارم

(ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان)

امتحانات داخلی :

امتحاناتی است که طبق برنامه معین و با همکاری مشترک کارکنان آموزشی و اداری واحد آموزشی زیر نظر مدیر انجام می شود. در امتحانات داخلی تهیه سوالها و تصحیح اوراق امتحانی بر عهده معلمان مربوط می باشد

امتحانات هماهنگ :

امتحاناتی است که در بعضی از درسها طبق برنامه معین و سؤالهای یکسان در سراسر کشور و یا در سراسر یک استان توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی و یا اداره کل آموزش و پرورش استان / اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور / تهیه و در محل واحد آموزشی زیر نظر مدیر انجام می شود در امتحانات هماهنگی تصحیح اوراق امتحانی بر عهده معلمان مربوط می باشد .

امتحانات نهایی :

امتحانات درسها بی از پایه سوم متوسطه است که به صورت سراسری(کشوری) یا برنامه همزمان و سؤالهای یکسان توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه می شود و زیر نظر اداره کل آموزش و پرورش استان / اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور / بوسیله عوامل اجرایی امتحانات (هیات متحنne) که از طرف ادارات آموزش و پرورش شهرستانها و مناطق معین می شود برگزار خواهد شد.در امتحانات نهایی برگزاری امتحان و تصحیح اوراق بصورت مرکز انجام می شود.

امتحانات دوره تابستانی :

امتحاناتی است که برای دانش آموزان پایه سوم در پایان دوره تابستانی برگزار می شود .
امتحانات شهربیور ماه: امتحانات درسها بی از پایه دانش آموزان پایه های اول و دوم که پس از امتحانات خرداد ماه موفق به کسب نمره قبولی در آن درسها نشده اند برگزار می شود و این امتحانات در همان واحد آموزشی برگزار می شود که امتحانات پایانی نوبت دوم در آن سال تحصیلی برگزار شده است.
امتحانات دی ماه: امتحاناتی است که برای دانش آموزان پایه سوم که تا پایان تابستان موفق به گذراندن کلیه درسها رشته / شاخه مربوط نمی شود در دی ماه برگزار می شود.

معدل :

برای هر دانش آموز در طول دوره متوسطه سه نوع معدل منظور می شود .
الف) معدل سالانه: بر اساس تعداد واحدهای درسها ارائه شده به دانش آموز در طول هر سال تحصیلی و مطابق با ماده ۷۱ این آئین نامه محاسبه و اعلام می شود .

ب) معدل کتبی: بر اساس نمره پذیرفته شده درسها بی که دانش آموز امتحان نهایی داده است و مطابق با ماده ۸۲ این آئین نامه محاسبه و اعلام می شود .

ج) معدل کل: بر اساس نمره پذیرفته شده درسها بی که دانش آموز در طول دوره متوسطه گذرانده است و مطابق با ماده ۹۲ این آئین نامه محاسبه و اعلام می شود .

تعريف توک تحصیل: ترک تحصیل به یکی از موارد ذیل اطلاق می شود: (۸۶/۸/۲۷-۱۲۰/۶۷۳۷/۸)

الف) دانش آموز در واحد آموزشی ثبت نام نکرده باشد
ب) دانش آموز بنا به درخواست خود (در صورت داشتن حداقل ۱۸ سال تمام) و یا ولی خود از ادامه تحصیل انصراف دهد.

ج) دانش آموز، برابر مقررات از تحصیل در واحد آموزشی محروم شده باشد.

تعريف وقهه تحصیلی - وقهه تحصیلی به موردی اطلاق می شود که دانش آموز پس از ثبت نام به لایل موجه نتواند در واحد آموزشی ادامه تحصیل دهد و در امتحانات نوبت دوم و شهربیور ماه هیچیک از دروس شرکت نکند.
(۸۶/۸/۲۷-۱۲۰/۶۷۳۷/۸)

رای صادره در دویست و بیستمین جلسه
گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش
(هیات اجرائی نظام جدید آموزش متوسطه)

مورد ۷۹/۱/۲۳

موضوع : شیوه نامه برنامه ریزی رشته های مهارتی شاخه کارداش

شیوه نامه برنامه ریزی رشته های مهارتی شاخه کارداش

در اجرای بند ۳ ماده ۳ فصل اول آیین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه شیوه سالی واحدی تعیین و تصویب رشته های مهارتی شاخه کارداش با توجه به شرایط و مقتضیات حرفه ای مورد نیاز جامعه و به تناسب امکانات اجرایی بر اساس حداقل معادل ۲۰ واحد درسی از عناوین و مواد آموزشی مشمول فصل اول و دوم تصویب نامه شماره ۷۱/۹/۲۸ هیات محترم وزیران و همچنین دروس پیش نیاز یا هم نیاز هر استاندارد مهارتی به تعداد مورد نیاز انجام گیرد.

الف) در صورتی که پس از معادل سازی استانداردهای مهارت و احتساب دروس پیش نیاز یا هم نیاز مربوط به هر رشته تعداد واحد های دروس مهارت یا پودمانهای مهارت در رشته مربوط کمتر از ۴۳ واحد درسی باشد، برنامه درسی آن رشته با تلفیق مناسب از موارد زیر تا سقف ۴۳ واحد تکمیل خواهد شد :

- ۱- حداقل ۹ واحد دروس تکمیل مهارت از قبیل :
 - کار آفرینی ۲ واحد .
 - بهداشت و ایمنی کار ۲ واحد .
 - قانون کار ۱ واحد .
 - کارورزی (حداقل ۴ واحد)
 - دروس اختیاری

تبصره - تعیین عناوین و ارائه دروس اختیاری فوق الذکر به تعداد مورد نیاز مطابق فهرست دروس اختیاری مصوب هر گروه یا رشته مهارتی بنا به شرایط و مقتضیات محلی و وضعیت آموزشی هر منطقه توسط مدیر واحد آموزشی محل تحصیل دانش آموز انجام خواهد گرفت .

ب) به منظور تصویب عناوین رشته های مهارتی و تعیین استانداردهای مربوط به هر یک از آنها و نیز هماهنگ کردن سیاستهای وزارت آموزش و پرورش و دستگاههای اجرایی در توسعه و اجرای شاخه کارداش کمیته هماهنگ آموزشی شاخه کارداش با ترکیب زیر در دفتر کارداش و آموزشی مهارتی (دبیر خانه کمیته همکاری شورای موضوع ماده ۲۰ تصویب نامه هیات محترم وزیران) تشکیل می شود :

- ۱- مدیر کل دفتر کارداش و آموزشی مهارتی (مسؤول کمیته).
- ۲- معاون آموزشی دفتر کارداش و آموزشی مهارتی (دبیر کمیته).
- ۳- نماینده دستگاه ذیربطری حسب مورد .

۴- یک نفر صاحبنظر با تجربه کافی در برنامه ریزی درسی با معرفی دفتر برنامه ریزی و تالیف آموزشی فنی و حرفه ای و کارداش.

۵- یک نفر صاحبنظر با تجربه کافی در برنامه ریزی دوره های کارданی با معرفی دفتر امور مدارس عالی . کمیته مذکور می تواند حسب مورد با توجه به دستور جلسات از افراد صاحبنظر در امور برنامه ریزی آموزشی مهارتی و نیازهای بخش اشتغال دعوت به عمل آورد .

ج) تدوین برنامه های آموزشی تعیین دروس موضوع بند الف و دروس پیش نیاز در هر یک از رشته های مهارتی تعیین پودمانهای مهارت تعیین مواد و کتابهای آموزشی و کمک آموزشی برای نیل به اهداف آموزشی استانداردهای مهارت در هر یک از رشته ها که بر اساس ضوابط و مقررات این شیوه نامه تعیین می گردد با رعایت سایر ضوابط و مقررات توسط دفتر برنامه ریزی و تالیف آموزش های فنی و حرفه ای و کارداش انجام خواهد گرفت. اس

موضوع : شیوه نامه برنامه ریزی رشته های مهارتی شاخه کارداش در دویست و بیستمین جلسه هیات اجرایی نظام جدید متوسطه به تصویب رسید صحیح است بمورد اجرا گذارده شود

علی اصغر فانی
معاون آموزشی

تاریخ : ۸۰/۶/۲۱

شماره : ۴۰۰/۲۰۲۱۶

رای صادره در دویست و چهل و هفتین جلسه

گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش

(هیات اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه)

مورخ ۸۰/۵/۳۰

موضوع : تغییر تعداد واحد و ساعت دروس مبانی کامپیوتر و انفورماتیک و جبر و احتمال

ماده واحده : تعداد واحد و ساعت دروس مبانی کامپیوتر و انفورماتیک و جبر و احتمال در دوره متوسطه روزانه (شیوه سالی - واحدی) به شرح ذیل اصلاح می شود

درس	ساعت هفتگی	کد	تعداد واحد
مبانی کامپیوتر و انفورماتیک	۵۵۱۷	۳	۳
جبر و احتمال	۵۵۰۷	۲	۲

تبصره : میزان ساعت هفتگی دروس فوق الذکر در دوره متوسطه بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل کشور مطابق ماده پنج آیین نامه آموزشی دوره متوسطه بزرگسالان (بخشنامه شماره ۴۰۰/۲۰۱۴۰ ۷۹/۶/۲۳ مورخ) می باشد

موضوع : تغییر تعداد واحد و ساعت دروس مبانی کامپیوتر و انفورماتیک و جبر و احتمال در دویست و چهل و هفتین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیات اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۵/۳۰ به تصویب رسید صحیح است به مورد اجرا گذارده شود .

علی اصغر فانی
معاون آموزشی

جهت اطلاع و اقدام لازم ایفاد می شود

رونوشت : به دفتر / اداره کل / سازمان

به : دفتر برنامه ریزی و تالیف کتب درسی
از : معاونت آموزشی

موضوع : تالیف کتاب ایران و جهان برای دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی

احتراماً، به اطلاع میرساند موضوع مندرج در نامه شماره ۱۰۱/۲/۲۰۳۱/۲۲ مورخ ۸۰/۳/۲۲ در دویست و چهل و ششمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیات اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۵/۲ مطرح و مقرر گردید :

برای دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی بجای درس تاریخ ایران و جهان (۱) درس تاریخ ایران و جهان مشتمل برگزیده ای از کتابهای تاریخ ایران و جهان (۱) و (۲) به میزان چهار واحد در مجموعه دروس این رشته لحاظ شود.

علی اصغر فانی
معاون آموزشی

۴۰۰/۴۶۷۲/۲

۸۰/۵/۷

رونوشت : دفتر آموزش‌های نظری و پیش دانشگاهی جهت اطلاع و اقدام

جداول درس‌های دوره متوسطه : شاخه‌های نظری و فنی و حرفه‌ای

عنوانین دروس رشته‌های شاخه نظری و شاخه فنی و حرفه‌ای که در سال سوم متوسطه از آنها امتحان نهایی بعمل می‌آید .

رشته	شاخه	عنوانین درسها	تعداد درسها
ریاضی فیزیک	نظری	تعلیمات دینی و قرآن (۳)- زبان فارسی (۳)- ادبیات فارسی (۳)- عربی (۳)- زبان خارجه (۳) فیزیک (۳) و آزمایشگاه ، شیمی (۳) و آزمایشگاه - جیر و احتمال- هندسه (۲)- حسابان	۱۰
علوم تجربی		تعلیمات دینی و قرآن (۳)، زبان فارسی (۳) ادبیات فارسی (۳)، عربی (۳)، زبان خارجه (۳) فیزیک (۳) و آزمایشگاه ، شیمی (۳) و آزمایشگاه ، ریاضی (۳) ، زیست شناسی (۲) و آزمایشگاه ، زمین شناسی	۱۰
ادبیات و علوم انسانی		تعلیمات دینی و قرآن (۳)- زبان فارسی تخصصی - ادبیات فارسی تخصصی- عربی (۳) (ویژه علوم انسانی)- زبان خارجی (۲) -جامعه شناسی (۲)- جغرافی (۲) - تاریخ ایران و جهان (۲)- آرایه‌های ادی - فلسفه و منطق	۱۰
علوم و معارف اسلامی		اصول و عقاید (۲)- زبان فارسی تخصصی - ادبیات فارسی تخصصی - عربی ۳ (ویژه علوم و معارف اسلامی) - زبان خارجی (۳) تاریخ اسلام (۲)- تفسیر و علوم قرآنی (۲)-فلسفه و منطق - جامعه شناسی (۲)- اخلاق (۲)	۱۰
تریبیت بدنسی		تعلیمات دینی و قرآن (۳)- تغذیه و بگداشت مواد غذایی - فیزیولوژی (۱)- شناخت تأسیسات و اماکن ورزشی - جدول مسابقات ورزشی	۵
معدن		تعلیمات دینی و قرآن (۳)- ریاضی (۳)- فیزیک (۲) - اکتشاف معدن - فرآوری مواد معدنی	۵
صنایع فلزی		تعلیمات دینی و قرآن (۳) ، حفاظت و ایمنی ، ریاضی (۳) اجزاء ماشین ، محاسبات فنی تخصصی	۵
طراحی و دوخت		تعلیمات دینی و قرآن (۳)، الیاف نساجی - تاریخ هنر جهان - الگو (۲) طراحی اندام و لباس	۵
ناوبری		تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - مبانی رادار و وسایل کمک ناوبری - هواشناسی - زبان تخصصی	۵
مکانیک موتورهای دریایی		تعلیمات دینی و قرآن (۳) - محیط زیست دریایی - ریاضی (۳) - استاتیک و دینامیک مقدماتی - مبانی هیدرولیک صنعتی	۵
الکترونیک و مخابرات دریایی	فنی و حرفه‌ای *	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - مبانی مخابرات و رادیو - ریاضی (۳) - مبانی برق (۲) - فیزیک(۲)	۵
الکترونیک		تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - مدارهای الکتریکی (۱) - الکترونیک عمومی (۲) مبانی مخابرات و رادیو	۵
الکترونیکی		تعلیمات دینی و قرآن (۳) - مدارهای الکتریکی (۱) - ریاضی (۳) ماشینهای الکتریکی DC	۵
مدیریت خانواده		تعلیمات دینی و قرآن (۳) - مدارهای الکتریکی (۱) - اصول کنترل کیفیت - اصول تغذیه - سردهخانه و انبار - بگداشت حقرق خانواده در اسلام	۵
صایع غذایی	صایع شیمیابی	تعلیمات دینی و قرآن (۳)- ریاضی (۳)- شیمی تجربه (۱)- علمیات دستگاهی در صنایع شیمیابی - فرآیند های شیمیابی	۵
نقشه کشی عمومی		تعلیمات دینی و قرآن (۳)- ریاضی (۳)- نقشه کشی (۲)- محاسبات فنی(۲) - هندسه ترسیمی	۵
ساخت و تولید		تعلیمات دینی و قرآن (۳)- ریاضی (۳)- محاسبات فنی (۲) اجزاء ماشین - رسم فنی تخصصی	۵

۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — ریاضی (۳) — ماشین آلات سرامیک — محاسبات در سرامیک — شبیه تخصصی سرامیک	سرامیک
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — ریاضی (۳) — نقشه کشی تأسیسات — تأسیسات حرارتی — تأسیسات برودتی	تأسیسات
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — ریاضی (۳) — زبان تخصصی — آشنایی با شبکه — برنامه سازی تجارتی	کامپیوتر
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — ریاضی (۳) — اصول متالوژیکی ریخته گری — محاسبات فنی تخصصی — رسم مدل و قالب	متالوژی
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — تاریخ هنر جهان — علم مناظر و مرايا — طراحی (۲) — مبانی تصویر سازی	گرافیک
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — متره و برآورد (۱) — تأسیسات ساختمان — عناصر و جزئیات (۱) آشنایی با بنای تاریخی	نقشه کشی معماری
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — فن آوری چاپ — مواد شناسی — محاسبات فنی تخصصی — ریاضی (۳)	چاپ
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — ریاضی (۳) — بافتگی — چاپ و تکمیل نساجی — تأسیسات نساجی	صناعی نساجی
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — اصول حسابداری (۲) — حسابداری صنعتی — حسابداری شرکتها — مفاهیم و روش‌های آماری (۲)	حسابداری بازرگانی
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — پیشینه و سیر تحول مواد معدنی — فرسایش و پوسیدگی مواد معدنی — پیشینه و مبانی نظری مرمت — تاریخ هنر جهان	مرمت آثار فرهنگی
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — ریاضی (۳) رسم فنی تخصصی — محاسبات فنی (۲) اجزاء ماشین آوری — ساختمان*	مکانیک خودرو
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — ریاضی (۳) — روشهای تعیین موقعیت — نقشه برداری عمومی — کارگاه محاسبه و ترسیم	نقشه برداری
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — ریاضی (۳) — مقررات ملی و ضوابط عمومی ساختمان — فن آوری ساختمانگاهای فلزی — ساختمانگاهای بتی	** ساختمان*
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — نقشه کشی (۱) — تاریخ هنر جهان — حجم شناسی — طراحی تخصصی	پشتیبانی صحنه
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — کارگاه نگارش (۲) — تحلیل فیلم (تاریخ هنر ایران) — مبانی زیبایی شناسی و درک تصویر — تاریخ سینما	سینما
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) — خواص فیزیکی و مکانیکی چوب — تکنولوژی سازه های چوبی — محاسبات فنی (۲) صنایع چوب — ریاضی (۳)	صنایع چوب و کاغذ

* بقیه رشته های شاخه فنی و حرفه ای امتحان نهایی ندارند.

** از سال تحصیلی ۸۴-۸۵ درس ایستایی ساختمان به جای مقررات ملی و ضوابط عمومی ساختمان در جدول دروس نهایی رشته ساختمان منظور شده است.

جدول درسهای عمومی دوره متوسطه به تفکیک شاخه تحصیلی

نظری			کاردانش	فنی و حرفه ای	تعداد واحد	نام درس	ردیف
علوم و معارف اسلامی	ادبیات و علوم انسانی	علوم تجربی و ریاضی فیزیک					
×	×	×	×	×	۲+۲	تعلیمات دینی و قرآن (۱)	۱
—	×	×	×	×	۲+۱	تعلیمات دینی و قرآن (۲)	۲
—	×	×	×	×	۲+۱	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۳
×	×	×	×	×	۲	زبان فارسی (۱)	۴
×	×	×	×	×	۲	زبان فارسی (۲)	۵
—	—	×	—	—	۲	زبان فارسی (۳)	۶
×	×	×	×	×	۲	ادبیات فارسی (۱)	۷
×	×	×	×	×	۲	ادبیات فارسی (۲)	۸
×	—	×	—	—	۲	ادبیات فارسی (۳)	۹
—	×	×	×	×	۲	عربی (۱)	۱۰
—	—	×	×	×	۲	عربی (۲)	۱۱
×	—	×	—	—	۲	عربی (۳)	۱۲
×	×	×	×	×	۳	زبان خارجه (۱)	۱۳
×	×	×	×	×	۲	زبان خارجه (۲)	۱۴
×	×	×	—	—	۲	زبان خارجه (۳)	۱۵
×	×	×	×	×	۳	مطالعات اجتماعی	۱۶
×	×	×	×	×	۲/۵	فیزیک (۱) و آزمایشگاه	۱۷
×	×	×	×	×	۲/۵	شیمی (۱) و آزمایشگاه	۱۸
×	×	×	×	×	۴	ریاضی (۱)	۱۹
—	—	×	—	×	۴	ریاضی (۲)	۲۰
×	×	×	—	—	۲	آمار و مدلسازی	۲۱
×	×	×	×	×	۲	علوم زیستی و پکداست	۲۲
—	—	×	×	×	۲	تاریخ معاصر ایران	۲۳
—	—	×	×	×	۳	چغرافیای عمومی و استان	۲۴
×	×	×	×	×	۱	تریت بدنه (۱)	۲۵
×	×	×	×	×	۱	تریت بدنه (۲)	۲۶
×	×	×	—	×	۱	تریت بدنه (۳)	۲۷
×	×	×	×	×	۲	آمادگی دفاعی	۲۸
×	×	×	×	×	۱	پرورشی (۱)	درسهای انتخابی ۲۹
—	×	×	—	—	۱	پرورشی (۲)	
×	×	×	×	×	۱	جزانی یا تکمیلی	
×	×	×	×	×	۱	سایر درسهای انتخابی	
۴۵	۵۲	۶۹	۵۳	۵۸		جمع	

در شاخه های فنی و حرفه ای و کاردانش درس عربی (۲) به دو قسم تقسیم شده و تحت عنوان درسهای عربی ۲/۱ و ۲/۲ به ترتیب در پایه های دوم

و سوم هر کدام به میزان یک واحد ارائه خواهد شد.